

Ibeliu ali leta

Walo bagubagunana

Leta bwaite Yudiya tomonliyao siya simeliko Yeisu koina ali leta. Sauga tupwana Buki Tabu kana tolelelele siwalo tomo Yudiya, sauga tupwana siwalo tomo Isileli yo sauga tupwana siwalo tomo Ibeliu, na siya bwaite tomo kaigedaliyao. Yudiya kainali mena kaina Ibeliu kabo sowasowana tabe tawaloba siya Ibeliu tomonliyao. Nige takakatai yawasosi toisabo yanuwa koina tomeliwone simiyamiya. Nige takakatai yaiya leta bwaite ilele na takatai iya Yudiya tomona yo tomeli yabo. Kana koleya besiele tolelene leta bwaite ilele bolime 60 o 70 luwaluwalili mena muli mena kabo Loma Nume Tabu Yelusalema koina sisibayanae. Yudiya tomeliwone kamkamna silobalobai ali meli kaiwena na tupwali kikiunamo sipileyoi Yudiya ali tapwalolo koina. Kabo tolelelele iyakenayagili Yeisu aneloseyao ilalaki-gabaegili iya Yaubada Natuna (Peina 1), na iya iyamala tomo kita kaiwela (Peina 2). Besiele tabe Mosese yo Yosua ilalaki-gabaegili (3:1–4:11). Iedeede bwaite Yeisu iya topwaoli besiele Melekisedeki yo ana paisowa pwaoli bagubagunali ali paisowa inamwanamwa-gabaegili. Yeisu kamwasa waluwaluna ipaisowai kaiwena kamwasa beyabeyana nige sowasowana tomo sikatububu-nagili sidudulai Yaubada manna mena, na Yeisu iboma kwasinena koina ikatububu-nagila (4:14–5:10 yo 7:1-10:18). Kabo buki bwaite kana

tolele ikabiyakaiweli tabu sipipileyoi kamwasa beyabeyana koina, na sikalakisiye me ali katepatu sisanasanai namwanamwa bwaimwa Yaubada iwaloyameliyako kaiweli (6:11-12, 10:35-36, 39). Iwalo kolili ali meli Yeisu koina sikabi-kalatan kaikaiwe na sisagena-dudulai (12:1-3).

Yeisu Yaubada kana koleya iyakenayagila

¹ Sauga beyabeyana koina, Yaubada iedeede-tubulao kolili palopitao gamwali mena sauga ibaibaiwa yo kamwasa uloina uloina kolili.

² Na bwaite sauga simwawasiko koina iedeede-kolila iboma Natuna Yeisu koina. Saugana Yaubada bulibuli yo yanuwa yaulina iyamayaleli Natuna ilaoma iyamala kamwasa yo ginauli meuloina koina siyawatagilima. Yo Yaubada igite-sipwai iya yakato ginauli meuloina naga ilaoma iyamala ana gogo.

³ Iya koina Yaubada kana koleya iyamayale yawasosi kolila na tagitai. Kaiwena Yaubada ana kaiwe yo ana mayale kaikaiwena mekanakava mumugana meuloina iya koina esana ilalaki mwa iyapanaisi Natuna koina. Na Natuna ana walo kaikaiwena koina ginauli meuloina ikabikalatan yo ali kaba miya kolili simiya. Iboma italamwan na iboita mesabana tomo ali pwanoli kolili ideulili yo siyamala tomo waluwaluli yawasosi Yaubada manna mena. Muli mena ipileyoi yo isae bulibuli mena yo imiyasio Yaubada tokaiwesosi ulaulana mena yo ana kaba loina meuloina iloinayan.

Natuna esana ilalaki yo aneloseyao esali ilalaki-gabaegili

⁴ Yaubada esana lalakina ipei Natuna koina yo esanane aneloseyao esali ilalaki-gabaegili. Besiele ana paisowa aneloseyao ali paisowa ilalaki-gabaegili. Bwaite kaiwena Yaubada Natuna iya tomo lalakina.

⁵ Yaina bwaite yawalowen besiele. Beyabeyana Yaubada inuwanuwatu Yeisu kaiwena iba, “Naga kani yaemala Tamana yo iya kani iyamala Natugu.” Yo muli mena iwaloyoi Yeisu koina iba, “Kabona yau Tamam yo kowa Natugu.” Wagitai. Nige sauga yabo walone iwawalowen anelose yabo koina.

⁶ Saugana Yaubada Natuna tobagubaguna iyawasa yanuwa yaulina mena iwalo kaiwena bwaite besiele, iba, “Anelose meuloili kani tutulili sitalu-sakona-yagili yo sipwalou koina.”

⁷ Na walone aneloseyao kaiweli bwaite besiele, “Yaubada anelose iginaulili siyamala ginauli bwagabwaga kaba gite besiele yaumai yo mayau kalapulupululuna memenanao. Kaiwena siya ana topaisowaomo.”

⁸ Na Yaubada iwalo Natuna Yeisu koina iba, “Yaubada kowa, kani am kaba lolina koina kumiyamiya yo kuloiloina ilaulau nige kanasiga. Am kaba lolina koina kuloiloina dudududulaina.

⁹ Mumugana dudulaina kumulolo koina yo mumugana naenaena kusikotanan yo ukalomagigilan. Koinaele yau, am Yaubada yagu nuwatu yakeleisinagiwo kuyamala kin kabo olo yasuwai pwatam mena na kuyaliyaya kaiwena aneloseyao siya kam toegelugeluwo kulalaki-gabaegili.”

¹⁰ Yo Yaubada Yeisu ikawa-guyau-wani yo iwaloyoi koina iba, “Guyau, kaba yatubu koina

yanuwa yaulina kuyamayale yo kana wauwau kaikaiwena kupei. Yo tabe besiele bulibuli nimam ana paisowa.

11-12 Na gubesi bulibuli yo yanuwa yaulina? Tawae kani iyawatagili kolili? Kaba gite yabo bwaite. Saugana kaleko ibeyabeya itaigali tomo simou sigabaen. Besiele bulibuli yo yanuwa yaulina. Kani kumouli yo ugabaegili simwawasi, na kuyamiyalaeli bulibuli yo yanuwa yaulina waluwaluli. Na kowa kani kumiyayai kam koleya kaigedana, nige sowana kumwawasi. Koinaele, am bolime kani ilalaki ilaulau bwaite besiele nige kanasiga.”

13-14 Aneloseyao meuloili, siya yaluyaluwao, Yaubada ana topaisowamo sauga meuloina. Yaubada nuwanuwana ana tomoyao isaguili kabo aneloseyaone iyawasali kolili na tem lebo silobai. Walo yawasosi aneloseyao tomo sisaguili na iyamo kwanuwatu-kalatan bwaite. Tauna kona Yaubada iwalo Yeisu koina iba, “Kani kumiyasio ulaulagu mena kanasiga kam tokalomagigiliwo yaunuili yo ali kaiwe meuloina imwawasi na kaekaem silau galogaloli mena.” Na wagitai. Nige sauga yabo Yaubada iedeede aneloseyao kolili bwaite besiele.

2

Tabu Yeisu tasisikotanan kaiwena paisowa lalakina ginawli kaiwela

¹ Kaiwena Yeisu wasana namwanamwana tabenalanako tem ilonamwayagila tanuwatu-kalatan sauga meuloina. Tabu Yeisu tasisikotanan

yo tabu tanunuwa-gabaen kisi kita besiele kebwai nige sipapan namwanamwai na iyaluwan.

² Beyabeyana Isileli Yaubada ana laina dudulaina sibenalan anelose gamwali mena. Siya analiyao Yaubada ana laina silikwai yo sigamwapanapanawa maisali dudulaina silobai. Yaubada nige ililivasili ali pwanoli kolili.

³ Na wasa namwanamwanane leboila kaiwena inamwanamwasosi. Gubesi, tem tagitai Yeisu wasana besiele ginauli bwagabwaga na tasikotanan, sowasowana laina kaikaiwena tayabubu-gabaen na lebo talobai? Nigele. Wasanane ala Guyau Yeisu iboma baguna iwalomasanako. Kabo muli mena siya Yeisu sigitai yo ana walo sibenalan wasana siyawasa kolila yo sikawa-yawasosiyen, sikabiyakaiwela na tameli koina.

⁴ Yo sauga meuloina Yaubada mekalikava ali paisowa koina yo ali guguye ikabiyakaiwe yo ikawa-yawasosiyen. Kaiwena Yaubada Yaluyaluwa Tabuna ana yauya iwolegili tomo kolili besiele iya ana nuwatu. Yo ikabiyakaiweli yo paisowa lalakili besiele ginauli kaba nuwapwanopwano sibaibaiwa sipaisowaili.

Yaiya ginauli meuloina iloinayan?

⁵ Yaubada anelose nige ipepeili bulibuli yo yanuwa yaulina waluwaluli kali toloinao, bwaite yanuwane yo bulibuli kaiweli tawalowalo.

⁶ Kaiwena beyabeyana tomo yabo iwalomasala bwaite besiele, “O Yaubada, tawae tomo, mwa kaiweli kunuwanuwatu? Tawae kaiwena tomo molosi ugite-kalatan yo kunuwanuwatu kaiwena?”

⁷ Tomo molosine kupeiyatalu tupwana kana mwayaga iyai anelose yaulili mena yo yakasisi yo wasawasa kuwolena koina,

⁸ yo kupei ginauli meuloina iloinayan.”* Kaba yatubu koina saugana Yaubada Adama yo Ibe iyamayaleli ginauli meuloina ipeili ali loina yaulina mena. Na kabona nige sowasowana tawalo yakato kita ginauli meuloina taloinayan.

⁹ Na iyamo Yesu tagitai, iya Yaubada ipeiyatalu tupwana kana mwayaga iyai anelose yaulili mena na mesabana Yaubada ana mulolo mena iboita tomo meuloila kaiwela. Kabo tagitai me ana yakasisi yo ana wasawasa ginauli meuloina iloiloinanayan, kaiwena ikamkamna ana boita koina.

Yesu iyamala tomo besiele kita

¹⁰ Yaubada ginauli meuloina iyamayaleli yo ikabikalatagili ali kaba miya mena simiyamiya. Mwa iya nuwanuwana natunao meuloila iyoganila koina yakato tamiyamiya ana wasawasa koina. Bwaite kaiwena Yaubada Yesu iyakamkamna. Natuna ikatububunan na

* **2:8:** Kana katai bwaite besiele. Kaba yatubu koina saugana Yaubada Adama yo Ibe iyamayaleli iwalo yakato ginauli meuloina yanuwa yaulina mena siloinayan. Na woya iyawatagilima wesone koina. Kabo Adama yo Ibe sibeku woya mena yo Yaubada ana nuwatu namwanamwana sisibayanae. Bwaite kaiwena kabona nige sowasowana tawalo yakato kita ginauli meuloina taloinayan. Kabona kita besiele mumugana naenaena kana topaisowao. Na sauga muli mena Yaubada tomeliwo kani ikalaili koina yo simiyamiya mekalikava Yesu bulibuli yanuwana mena yo ginauli meuloina siloinayan nige ana kaba mwawasi.

mesabana natunao ibagunayagili yo ikaleya kaiweli na tem ileboili yo simiya-namwanamwa.

¹¹ Iya ilawagilamako Yaubada koina na iyatabula yo kita taemala susu kaigeda yo tama kaigeda koina. Bwaite kaiwena nige sowasowana imwalimwaline kaiwela kabo ilabinila yo ikawa-kavayagila.

¹² Na kita takatai ikawa-kavayagila kaiwena iwalo Yaubada koina bwaite besiele iba, “Esam kani yayawasa kaukavao kolili, yo tabe kam tobali kani yawaliyan boda ekalesiyao manli mena.”

¹³ Tabe iwaloyoi bwaite besiele iba, “Na yau kani yameli Yaubada koina.” Yo tabe iwaloyoi iba, “Yau ele yamiyamiya. Ekalesiyao mekaukavao siya Yaubada ipei-suwalagili kaiwegu yagitekalatagili.”

¹⁴ Siya ana tomoyao bwainene tomo yanuwa yaulina. Bwaite kaiwena Yeisu ilaoma, iya iyamala tomo besiele siya yo yanuwa yaulina kana polowe ilotonan yo iboita na mesabana mumugana naenaena kana taubala, Seitani, ana kaiwe ikelegabaen. Kaiwena iya sauga meuloina tomo iwoyaili isibayanaeli yo iya boita yaina.

¹⁵ Kita tomo sauga meuloina boita tamatausan yo matausine ikabikalatagila mwa nige ala kamwasa na tem tayabubu. Na Yeisu ana boita yo ana toloyoi koina livasi talobaiyako polowene koina.

¹⁶ Kabo wagitai. Paisowane nige ipapaisowai anelose kaiweli. Na ipaisowai kita tomeli Abelamo tubunao yawasosi kaiwela.

¹⁷ Bwaite kaiwena ilobima yanuwa yaulina mena iyamala tomo besiele kita kanakavao. Tem

nigele, kani nige sowasowana ana paisowane iginauli namwanamwai. Kaiwena iya topwaoli lalakina yawasosi. Koinaele imiyamiya na tem ala pwanoli inuwatu-pwaikili yo Yaubada ana munamunai koina ilivasila yo iyamiya-toyawaila Yaubada koina tayaboda kaigeda. Me ana kalakisiye yo me ana katekamkamna paisowane iginaulili.

¹⁸ Kaiwena iya iboma yanuwa yaulina kana woya yo polowe ilotonagili, sowasowana ilau siya woya yo polowe silobalobaili isaguili.

3

Yeisu esana Mosese esana ilalaki-gabaen

¹ Koinaele kaukavao Yeisu kwanuwatu-kalatan yo sauga meuloina nuwamiu mena imiyamiya. Bulibuli yanuwana ana yoga mena komiu tabe kwalaoma Yaubada ana tomo tabu. Kabo ala meli tayawasayan bwaite besiele, Yeisu iya yawayawasana (apositolo) Yaubada koina yo topwaoli lalakina yawasosi.

² Mwa paisowane Yaubada ipei nimana mena ikalakisiyeyan yo Yaubada ana nuwatu ipaisowai. Mumugana besiele Mosese, kaiwena beyabeyana Mosese me ana kalakisiye Yaubada ana loina meuloina imuliya yo boda lalakina Isileli igitekalatagili yo iloinayagili besiele Yaubada ana nume iloinayan.

³⁻⁴ Saugana nume namwanamwana tagitai tatobalan tawaloba, “Nume bwaite nume namwanamwana.” Na iyamo takatai yakato tomo nume meuloili sikabili. Koinaele tokabi numene tatobalan lalakina. Besiele Mosese tatobalan

tawaloba, “Mosese iya tomo namwanamwana.” Na iyamo kaba yatubu koina Yaubada iwalo Yeisu koina iba, “Ginauli meuloina kuyamayaleli.” Iwalo besiele kabo Keliso ginauline meuloili iyamayaleli. Bwaite kaiwena ilonamwayagila tem Yeisu tatobalan lalakina.

⁵ Mosese iya topaisowa kalakalaksiyena Yaubada ana nume meuloina koina, bwaine Isileli toyawatagili bodane, yo iwalo-masala-baguna tawae naga mulina mena Yaubada kani iwalowen.

⁶ Na iyamo Yeisu iya tokalakisiye yawasosi kaiwena iya nume tanuwagana natuna kabo Yaubada ana nume igitekalatan namwanamwai. Yo kita Yaubada ana nume tem me ala katepatu tameli kaiwe yo tasanasanai tawae Yaubada naga ginauli namwanamwana iyeyama kolila.

Tagite-kalatagila tabu Yaubada meyawasina tasisikotanan.

⁷⁻⁸ Mwa kwabenali Yaluyaluwa Tabuna ana walo bwaite. “Kabona kainagu kwabenalani kisi yagu walo kwasikotanan besiele baguna tubu-miyao. Saugana yatonagili ule bwagabwaga mena yagu walo sisikotanan na silodagedagela-yagau.

⁹ Paisowa lalakili yapaisowaili yanuwane koina bolime poti (40) yo yawasosi manli mena sigitaili. Na iyamo nige sikakawa-yawasosi na yagu kaiwe nuwanuwali sitonatonan.

¹⁰ Bwaite kaiwena yamunamunai lalakina bodane kolili kabo yawaloba, ‘Siya sauga meuloina nige yagu kamwasa simumuliya, koina kateli simiya-suwala molosi koliyau.’

11 Kabo me yagu munamunai yawaloyameli yakato nige sowasowana silau yanuwane yapei kaiweli koina sikaiyawasi.”

12 Yagu tali toekalesiyayao, wagite-kalatagimiu kisi yabo ana nuwatu ibelu na naenaena koina ana meli ilogabaen yo Yaubada meyawasina ilodagedagela-yani.

13 Na kaliyate kaigeda kaigeda wakabi-yakaiwemiu. Saugamo waginauli, tabu wakakabi-gabaen sauga yabo kisi yabo luwamiu mena mwakota ibenalagili yo woya ilobai nuwatu naenaena koina yo nuwana iulatomatoma kabo muli mena genuwana wasa namwanamwana ibenalan.

14 Tem takalakisiye na ala meli takabikalatan besiele sauga bagubagunana koina kanasiga ana kaba mwawasi koina kabo walone takawayawasosiyen yakato kita Keliso ana tomoyao yawasosi.

15 Besiele Yaubada ana walo iwalowenako, iba, “Kabona kainagu kwabenalani kisi yagu walo kwasikotanan besiele baguna tubumiyao. Saugana yatonagili ule bwagabwaga mena yagu walo sisikotanan na silodagedagela-yagau.”

16 Gubesi, toisabo bodane Yaubada ana walo sibenalan na kabo muli mena sisikotanan? Siya Isileli bodane lalakina Mosese iyoganli Itipita koina, wa?

17 Tabe toisabo boda Yaubada imunamunai kolili bolime poti? Siya bodane sauga meuloina silopwano Yaubada ana lolina koina yo siboita ule bwagabwaga mena, wa?

18 Yo toisabo boda togamwapanapanawa

Yaubada ana waloyameli kaikaiwena iwalowen kolili yakato nige sowasowana silau yanuwane ipei kaiweli koina sikaiyawasi? Siya bodane sauga meuloina Yaubada sisikotanan, wa?

¹⁹ Kabo bwaite ala kaba gite. Bodane nige sowasowali yanuwane silusae koina yo sikaiyawasi, kaiwena nige simemeli yakato Yaubada kani isaguili kali tokalomagigiliwo sikaiwe-gabaegili.

4

Yaubada ana tomoyao iwaloyamelili yakato kaiyawasi kani silobai

¹ Kabo Yaubada ana tomoyao iwaloyamelili yakato kaiyawasi kani silobai.* Yo waloyameline bwaitete imiyamiya manla mena. Koinaele tagitekalatan kisi tomeli yabo luwamiu mena ibeku na waloyameline kanna nige ilolobai.

² Kaiwena wasa namwanamwana siyawayasan kolila tabenalanako besiele Isileli baguna

* **4:1:** Nige sowasowana ala nuwatu yakato walone bwaite iwalowalo bulibuli yanuwana ibomamo kaiwena. Nigele, kaiwena walone bwaite kana katai ibaibaiwa. Isileli walone bwaite sibenalan sinuwanuwatui Kenani kaiwena. Kaiwena Yaubada tubuliyao ikalaili Kenani koina yo bwaine koina sikaiyawasi ali lau koina. Kali tokalomagigili nige sinuwanuwatui yoi kaiweli yo simiya-daumwali. Yo kita Keliso ana boda saugana walone bwaite tabenalan tanuwanuwatui bwaite besiele. 1 Kabona takaiyawasi kaiwena Yaubada ilivasila Seitani ana pan koina. 2 Keliso isaguila yo ala nuwa-polowe ikalaili. (wagitai Madiu 11:28) 3 Tem ala paisowa yo mumugala kolili tameli nige sowasowana talau bulibuli. Bwaimwanamo Keliso ana paisowa koina sowasowana tameli yakato taemala todudulai Yaubada manna mena yo talau bulibuli mena.

Yaubada kainana sibenalan. Na siya sibenalan-bwagabwagai yo nige simemeliyan. Bwaite kaiwena nige sagu silolobai walone koina.

³ Kabona kita Keliso kana tomeli kaiyawasi talobai. Na siya Isileli nigele, kaiwena Yaubada ana walo bwaite besiele iba, “Bwaite sauga me yagu munamunai walo kaikaiwena yawalowen yakato bodane nige sowasowali silusaema yanuwane koina na mekaukavao kakaiyawasi.” Yo wagitai, Yaubada ikaiyawasiko kaiwena ana paisowa bulibuli yo yanuwa yaulina yo ginauli meuloina iyemwawasili kaba yatubu koina.

⁴ Kaiwena Buki Tabu koina iwalo-masala kaliyate sebenne kaiwena iwaloba, “Yaubada ikaiyawasi ana paisowa meuloina koina kaliyate sebenna koina.”

⁵ Yo kita takatai yakato kaiyawasi bwaite iyaele manla mena kaiwena walone yawalowalowen iwalo bwaite besiele, “Bodane nige sowasowali silusaema yanuwane koina na mekaukavao kakaiyawasi.”

⁶ Yo waloyameline bwaitete imiyamiya manla mena yakato tupwalao waloyameline kanna kani talobai yo takaiyawasi. Na siya Isileli walone sibenalan na waloyameline kanna nige silolobai, kaiwena walone sisikotanan.

⁷ Bwaite kaiwena Yaubada sauga yabo ipei yakato ana tomoyao kaiyawasi silobai. Bolime sibaibaiwa simwawasiko Yosuwu mulina mena Yaubada iedeede Deibida gamwana mena iba, “Kabona, tem kainagu kwabenalan tabu wagagamwa-panapanawa kisi yagu walo kwasikotanan.” Na walone bwaite ‘Kabona’

iyakenayagila yakato sauga yabo ipei na tem ana tomoyao sikaiyawasi.

⁸ Tem Yosuwā yo tomo Isileli simiya-daumwali Kenani koina yo kaiyawasi silobai nige sowa-sowana Yaubada iedeededeyoi Deibida gamwana mena sauga yabo kaiwena. Na iyamo Deibida gamwana mena iwalowenyoi. Kabo sowasowana takawa-yawasosi yakato Yosuwā yo tomo Isileli nige kaiyawasi yabo silolobai.

⁹ Kabo waloyameline iyaele imiyamiya yakato ana tomoyao kani kaiyawasi silobai besiele Yaubada ikaiyawasi kaliyate sebenna koina.

¹⁰ Tem analiyao kaiyawasi silobai Yaubada ana waloyameli koina siya kani sikaiyawasi ali paisowa koina, besiele Yaubada ikaiyawasi ana paisowane koina.†

¹¹ Koinaele tatonan kaiwe na Yaubada ana walo tabenalan mesabana kaiyawasine yo waloyameline bwaine kanna talobai. Nige inanamwanamwa tem Isileli ali gamwapanapanawa ule mena tamuliya kisi ala meli ibelu.

¹² Kaiwena Yaubada ana walo imiyayai meyawasina yo me ana kaiwe ipaipaisowa. Ana walo imatagesosi kabō kaleya kelepana

† **4:10:** Bwaite besiele walone kana katai. Tem tameli Keliso koina na tabu tamemeli ala paisowa yo mumugala kolili yakato siya sikalaila bulibuli mena. Itonamwayagila tameli Keliso ana paisowa koina kelose mena. Paisowanane iyemwawasiyako. Walo yawasosi, kani tatonan kaiwe tem mumugala inamwanamwa na tomo meuloili ala meli sikawa-yawasosiyān. Na tabu ala nuwatu yakato mumugala koina sowasowana lebo talobai kaiwena ala lebo yaina bwaimwa Yeisu ana paisowa.

ana matage. Koinaele sowasowana katela yo yaluyaluwala kalo-yawasosila mena isakona yo tawae nuwatu wadawadamna tanuwanuwatui katela mena iyakenayagila.

¹³ Kabo ginauli meuloina Yaubada iyamayale nige yabo imimiya-wadam koina. Kaiwena ginauli meuloina igitagitai. Kabo ginauli wadawadamli meuloili siyaele manna mena mayamayaleli. Yo kita meuloila kani tatolo Yeisu manna mena na tawalo-masalagila koina tem ana walo tabenalan o nigele. Imwawasi kani iyatalayagila.

Yeisu iya yawasosi topwaoli lalakina

¹⁴ Na Yeisu iya nige tomo bwagabwaga, iya tomo lalakina, Yaubada Natu yawasosina. Iya yawasosi topwaoli lalakina kaiwena isae bulibuli yo itolo Yaubada manna mena yo iedeede kaiwela. Kabo ilonamwayagila tem ala meli takabikalatan, meline tawalowalo-masalan tomo kolili.

¹⁵ Walo yawasosi, Yeisu ikataiyako ala kaiwe nige ilalalaki. Saugana imiyamiya yanuwa yaulina mena woya meuloili ilobaili. Bwaite kaiwena ala topwaoli ikatekamkamna-yagila. Woya meuloili talobaili besiele iya ilobailiko, na iya nige ibebeku woyane kolili.

¹⁶ Koinaele ala lau Yaubada koina tabu me ala nuwa-labulabui yo tabu me ala matausi. Kaiwena iya imiyasio ana kaba miya koina mulolo yo katekamkamna yaina, tem woya talobai kani ikatekamkamna-yagila yo isaguila.

5

Keliso iya topwaoli besiele Melekisedeki

¹ Topwaoli lalakili meuloili Yaubada igitesip-waili tomo luwali mena yo ipeili sitolo tomo kaiweli yo ginauli meuloili silaolaoma koina siyaduyadudulaili. Kabo siya simiyamiya na tem pwaoli siginaulili tomo ali pwanoli kaiweli, yo ginauli tupwaliyao siwolena Yaubada koina tomo kaiweli.

² Yo topwaoliyaone sikatai yakato siboma nige ali kaiwe yo sauga tupwana sibeku woya koina kaiwena kwapi mumugana sikataiyako. Mwa koinaele sowasowana mumuga bigabigana mena siya toyauyaule yo tolosuwala siyadudulaili.

³ Bwaite kaiwena sibomayoi ali pwanoli kaiweli sipwaoli baguna kabu muli mena tomo ali pwanoli kaiweli sipwaoli.

⁴ Topwaoli lalakili esali silalaki kaiwena ali paisowa ginauli lalakina. Yo nige sowana yabo ibomayoi itubali paisowane kaiwena, Yaubadamo sowasowana iyogan yo ipei paisowane koina, besiele baguna iginauli Eloni koina.

⁵ Besiele Keliso nige ibomayoi itutubali mesabana iyamala topwaoli lalakina na tem esana ilalaki. Na Yaubada iwalo koina, iba, “Kowa Natugu, kabona yaemala Tamam.”*

⁶ Yo yaboyoi Same 110 iwalo besiele iba, “Kowa kani kuyamala topwaoli besiele Melekisedeki yo

* **5:5:** Kana katai bwaite besiele. Yeisu iya kin yabo. Beyabeyana tem Isileli ali kin waluwaluna sipei kani Same 2 siyasili yo kinne sitobalan bwaite besiele siba, “O kin, kowa Yaubada Natuna”.

kumiyayai tabe.” Bwaite iyakenayagila yakato Yaubada Yeisu ipei na iyamala topwaoli lalakina, nige ibomayoi itutubali paisowane kaiwena.

⁷ Tauna kona Yeisu yanuwa yaulina mena imiyamiya. Kikiunamo iboita kabo me ana valam Getesemani koina ikawanoi Yaubada koina. Kaiwena ikatai yakato Yaubadamo sowasowana ileboi ana boita koina. Yaubada Yeisu ana kawanoi ibenalan kaiwena me ana nuwalobi yo me ana yakasisi. Kabo ikabiyakaiwe na ilosanasanai ana boita kaiwena.

⁸ Yeisu iya Yaubada Natuna na iyamo kamkamna kana lotonan koina obiga mumugana ikatai.

⁹ Yaubada ikatububunan mwa kaiwena Yeisu iyamala lebo kana kamwasa yaina. Kabo analiyao kainana sibenalan kani lebo yo yawasi miyamiya yaina silobai.

¹⁰ Kaiwena iya Yaubada ipei topwaoli lalakina yawasosi besiele Melekisedeki na tem itolo tomo kaiweli yo tabe Yaubada kaiwena.

Tabu ala meli talogabaen

¹¹ Yeisu ana paisowa pwaoli kana edeedede ilalaki. Nige sowana meuloina yakabiyamayale kolimiu kaiwena komiu ami katai iyoviya.

¹² Sauga beyabeyana koina kwanuwabui mwa yabatoko bwaite sauga sowasowamiu kwaemala toyakayakatai Keliso kaiwena, na nigele. Komiu iyaelemo besiele tomeli waluwaluli Yaubada ana walo kaiwena. Kaiwena yakayakatai malamalaena besiele kan bigabigana. Sowasowamiu wakan. Na yakayakatai polopolowena besiele kan

kolokololona, nige sowasowamiu wakan. Na gubesi, nuwanuwamiu tem tomo yaboyoi ilaoma na yakayakatai malamalaenane iwalowenyoi kolimiu?

¹³ Tomo yaiya tem kan bigabigana ikankan iya besiele melumelu. Nige sowasowana ana nuwatu ikaiwe mumuga dudulaina koina kaiwena nige ana katai ipapagan.

¹⁴ Kan kolokololona tomo lalakili ali dedei. Kaiwena sauga meuloina ali meli yo ali katai sikinkin kabo ali nuwatu simatuwa yo sikatai yo sikilala toisabo kamwasa namwanamwana na toisabo naenaena.

6

¹⁻² Saugana tomo yabo inuwabui iyamala tomeli yabo, kan bigabigana taolena bwaite besiele. Tomeli waluwaluli tayakataili yakato ilonamwayagila tem mumugana naenaena tasikotanan yawasosi yo tanuwabui na Yaubada tameliyan kaiwena mumuga naenaena bwaitete iwoyaila kaba losuwala yo kaba boita. Tabe tayakataili babitaiso kaiwena yo walo-mulolo kana kilakilala kaiwena saugana nimala tapeili tomeliwo kulukululi mena, yo toboita ali toloyoi kaiwena yo tabe yatala mwawamwawasina kaiwena. Tayakayakataili bwaite besiele kaiwena bwaite yakayakatai tonuwabui waluwaluli kaiweli. Yakayakatai malamalaeline bwaimwa iya kan bigabigana. Nige sowana yakayakatai malamalaeline bolime yo bolime kolili tayakayakatai, na bwaite sauga talogabaen yo talau kan kolokololona ana dedei koina. Kaiwena nuwanuwala lalakina tem Yaubada ala katai

ietulan mesabana ala meli ikaiwe na taemala tomeliwo matumatuwali. Kabo ilonamwayagila yakayakatai tabenali-namwanamwai na tem tamwasali kana katai koina.

³ Koinaele tem Yaubada ana nuwatu yakayakatai malamalaeli talogabaegili yo tamwasali yakayakatai kolokololona koina na tapaisowai besiele.

⁴⁻⁶ Wagitai. Siya ekalesiya tolosuwala siyauyaulesosi kaiwena baguna simeli yo bulibuli kana yaliyaya silotonan, Yaluyaluwa Tabuna sikalaiyako, yo Yaubada ana walo kana namwanamwa silotonan, yo tabe Yaubada ana paisowa kaba nuwapwanopwano naga siyawatagili sauga ilalaoma koina tupwali sigitailiko. Simeli kabo muli mena Yeisu sisikotanan. Gubesi, sowasowana takalailima na sinuwabui? Nigele, nige sowana. Kaiwena ali sikote kana koleya besiele Yaubada Natuna siyakelose yoi yo siyamwalimwaline yoi mayale mena. Ali pileyoima kana kamwasa sisibayanaeyako, nige sowana takabi-yanuwabui-yoili.

⁷ Kwanuwanuwatu kaba gite bwaite tano yabo kaiwena iya sauga meuloina galewa italutalu koina. Tem ginauli namwanamwali meuloili sikin tanone koina Yaubada tanone kani iwalo-muloloi, kaiwena uwena kannu koina tanone tanuwagana ikabi-yaliyayayan.

⁸ Na tem kawasi naenaeli yo samasamali sikin tanone koina Yaubada kani tanone ikawanaenaeyani yo kani sigabu iwedoli.

⁹ Yagu eliyamwao namwanamwali, bwagana

tem bwaite besiele kayanuwapemiu, kakatai komiu besiele tano namwanamwana kaiwena me ami sanapu yo nuwanuwamiu lalakina tem Yaubada ana walo kwabenalan mwa koina yawasi miyamiya yaina kana mulolo kwalobaiyako. Yaubada kani ileboimiu yo kwamiya namwanamwa.

¹⁰ Ana lolina meuloina sidudulai, nige sowasowana ilopwano. Mumugamiu ikatai yo saugana ana tomoyao kwamulolo kolili yo kwasagusaguili igitagitaimiu. Nige sowana ami paisowane namwanamwali kwapaipaisowailine inuwa-gabaegili kaiwena mulolone kwapaipaisowailine iya esana mena.

¹¹ Nuwanuwamai lalakina komiu kaigeda kaigeda tem Yaubada koina kwameli yo me ami katekamkamna kanasiga ana kaba mwawasi koina, mesabana ginauline namwanamwana kwanuwanuwatuline yo kwasanasanai ilaoma iyamala yawasosi.

¹² Nige nuwanuwamai kwaemala todagela-kololo. Inamwanamwa tem besiele tokalakisiye mumugana wakalai kolimiu. Kaiwena siya me ali meli yo me ali kalakisiye Yaubada ana waloyameli sisanasanai kanasiga silobai.

Abelamo ana meli yo ana kalakisiye ala kaba gite

¹³⁻¹⁶ Kita tomo mumugala besiele bwaite. Tem tomo tupwaliyao sibomamo sigamwapakiki kani yabo luwali mena ikawalulu tomo yabo lalaki-na saesaena esana mena. Kabo tomone saesaena esana ikatai yo togamwapakikine ana walo ikawa-yawasosiyani. Kabo togamwapakikine ana

kawalulu koina ali gamwapakiki iyamwanou, ali edeedede imwawasi. Na saugana Yaubada ana waloyameli iginauli Abelamo koina iboma esana mena ikawalulu kaiwena nige yabo esana saesaena besiele imiyamiya. Iba, “Yawasosi yau kani yawalo-muloloiwo. Yaboyoi tubumwao kani sidebalala yo sibaibaiwasosi.” Abelamo waloyameli bwaite imeliyan yo sauga meuloina inuwatukalatan yo me ana kalakisiye isanasanai kanasiga waloyameline kanna ilobai, natuli Aisake sikabiyan.

¹⁷ Na Yaubada ginauli labui iginaulili. Baguna iwaloyameli yo muli mena waloyameline ikawaluluwan kaiwena nuwanuwana lalakina ana tomoyao sikatai nige sowasowana ana nuwatu ibui.

¹⁸ Mwa koina kita tayabubu Yeisu koina takobwau, takatai yakato ginauli labui simiyamiya ala meli ana kaba kaiwe kaiwena. Ginauline labuine kaiweli nige sowana imwakota yo ana nuwatu ibui. Nigele. Ginauli bagubagunana Yaubada ana waloyameli. Yo ginauli labuina bwaite, ibomamo esana ikawaluluwan na tem ana waloyameline ikawa-yawasosiyan. Ginauline labuine sikabi-yakaiwela na mesabana ala meli takabikalatan yo tawae namwanamwana tanuwanuwatuine me ala kalakisiye tasanasanai naga talobai.

¹⁹⁻²⁰ Yo ginauline namwanamwanane tasanasanai ikabi-kalatagila Yaubada koina besiele waga kana lo ikabikalatan saugana sipan tayali koina kisi wagane iyaluwan. Imomosi-kalatan na wagane imiyamiya. Besiele ginauli namwanamwanane ilokalatatagila, Yeisu iya ala

kaba lo yo tabe ginauline namwanamwanane kana kamwasa. Kaiwena ana boita koina ibaguna-yagila yo ilusae bulibuli mena, besiele topwaoli lalakili Nume Tabu kana biliutusi yakayakasisi-molosina koina silusae. Na Yeisu pwaoli kana kamwasa iyemwawasi kaiwena ilodudulai yo ilau Yaubada koina bulibuli mena, kaiwena iya ilaomako iyamala topwaoli lalakina miyamiya yaina besiele Melekisedeki na itolo kaiwela Yaubada manna mena ala todedede.

7

Melekisedeki iya kin yo topwaoli lalakina

¹ Melekisedekine iya yanuwa Salem kana kin yo Yaubada Tomiyasaesosi ana topwaoli. Sauga yabo koina Abelamo yo kin tupwaliyao sika-leya mwa Abelamo iunuili yo saugana ipiley-oima kamwasa mena sielobelobe Melekisedeki mekanakava kabo Melekisedeki Abelamo iwalomuloloi.

² Abelamo itolo yo gogo meuloina tawae kaley a koina ikalai iyakasa gwau sanaulu kabo gwau kaigeda iwolena Melekisedeki koina. Na Melekisedeki esana kana bui kin todudulaisosi yo Salem yanuwa iloinayan yo igitekalatan. Salem kana bui yanuwa nuwa-daumwali mwa koina iya kin tonamwanamwasosi.

³ Yo ginauli yaboyoi, tem tayasili Yaubada ana walo nige walo yabo talolobai Melekisedeki sinana yo tamana yo ana susu o nuwana kana mumuga ana kaba laoma. Yo ana sauga kabi yo ana boita nige takakatai kaiwena nige walo yabo kaiweli silelele Buki Tabu mena. Kabo sowasowana tawalo, “Melekisedeki iya

topwaoli miyamiya yaina.” Koinaele iya kaba gite namwanamwana Yaubada Natuna kaiwena. Kaiwena Keliso iya ilaoma iyamala topwaoli lalakina miyamiya yaina na itolo kaiwela Yaubada manna mena ala todedede.

Melekisedeki esana ilalakisosi kabo muli mena Abelamo

⁴ Na Abelamo iya tomo lalakina kaiwena iya tomeli bagubagunana Yaubada koina yo Isileli siya kali mumuga yaina yawasosi. Kabo wagitai. Abelamo kaleya gogona meuloina iyakasa yo gwau kaigeda iwolena Melekisedeki koina. Na mulolo mumuganane koina takatai yakato Melekisedeki esana ilalakisosi kabo Abelamo.

⁵ Na tanuwanuwatu loinane saugana Yaubada iwolena Isileli kolili Mosese ana sauga mena. Walo yawasosi Libai tubunao siya siyamala topwaoli, mekalikavao boda Isileli, siya ali susuyao. Kaiwena meuloili silaomaya Abelamo koina. Na loinane Libai bodana kaiweli iwalo bwaite besiele iba, “Saugana boda Isileli ali gogo siyakasa, naen (9) gwau simiyamiya kolili na gwau kaigeda kani siwolena Yaubada koina, bwaine gwaune kani ilau Libai kolili.”

⁶⁻⁷ Na bwagana Melekisedeki nige ilalaomaya Libai kolili, nige ali boda yabo, Abelamo gogone meuloina ikalai kaleya koina iyakasa yo gwau kaigeda, kana soi, iwolena koina mwa Melekisedeki Abelamo iwalo-muloloi. Wagitai. Takatai yakato towalo-mulolone esana ilalaki kabo iya walo-mulolone tokalainane. Walo yawasosi Abelamo iya tomo lalakina kaiwena Yaubada ana waloyameli iwalowegili koina, na

iyamo Melekisedeki esana Abelamo esana ilalaki-gabaen.

⁸ Yo ginauli yaboyoi. Libai ana bodao siya tomo bwagabwagamo. Saugana tem kali soi sitanoi na tem siboita yo sipeili salai mena kabo miyalaeli yabo Libai ana susu koina sipei iyamiyalae. Na Melekisedeki, kana soi ikalai Abelamo koina, iya meyawasina. Kaiwena Buki Tabu nige walo yabo iwawalowen ana boita kaiwena.

⁹⁻¹⁰ Abelamo iboitako kabo bolime sibaibaiwa mulina mena Libai ana bodao situbuma kwasi-nena koina kaiwena siya Abelamo kali mumuga. Koinaele sowasowana tawalo yakato Libai ana bodao, siya gwau kaigeda tokalakalaine, kali soi mena gwau kaigeda siwolena Melekisedeki koina saugana Abelamo gogone ikalaili kaleya koina yo iwolena Melekisedeki. Koinaele Melekisedeki Libai ana bodao ilalaki-gabaegili.

Yeisu iya besiele Melekisedeki, koinaele Yeisu ana paisowa Isileli ali topwaoli ali paisowa inamwanamwa-gabaen

¹¹ Baguna, Mosese Libai ana bodao ipeili pwaoli paisowana sigitekalatan. Tem Buki Tabu beyabeyana tayasili, tagitai Isileli ali lolina meuloina sitotolo Libai topwaoli ali paisowa koina, yakato ali paisowa koina tomo Isileli nuwatu-pwaiki silobai Yaubada manna mena. Na nigele. Nuwatu-pwaiki yawasosi nige silolobai, kaiwena Buki Tabu iwalo yakato topwaoli waluwaluna besiele Melekisedeki, iya nige besiele Eloni, kani naga iyawatagilima.

¹²⁻¹⁴ Kita takatai yakato Yeisu ilaomaya Yuda ana susu koina. Na Mosese nige iwawalo yakato

Yuda ana boda pwaoli paisowana sipaisowai. Kabo tem Buki Tabu tayasili talobai nige yabo Yuda ana susu koina pwaoli paisowana ipapaisowai. Yeisu nige ilalaoma Libai ana susu koina na iyamo Yaubada iwalo yakato Yeisu pwaoli paisowana iginauli miyamiya yaina. Iwalo sowasowana boda uloi pwaoline paisowana siginauli mwa kaiwena Yaubada loina beyabeyanane ikele-gabaen na waluwaluna ipei.

¹⁵ Walo yawasosi, topwaoli uloina besiele Melekisedeki iyawatagilimako. Tem besiele, kabolo loina uloina tabe iyawatagilima.

¹⁶ Mosese ana loina iwalo yakato tem tomo yabo iya Libai ana susu sowasowana pwaoli paisowana ipaisowai. Na Yeisu, iya iyamala topwaoli yabo kaiwena ana kaiwe koina meyawasina imiyayai.

¹⁷ Bwaite besiele Yaubada ana walo iba, “Kowa kani kuyamala topwaoli besiele Melekisedeki, yo kanasiga, nige ana kaba mwawasi.”

Yaubada pwaoli mumugana iyamiyalae, koina kamwasa waluwaluna beyabeyanane inamwanamwa-gabaen

¹⁸⁻¹⁹ Pwaoli mumugana beyabeyana ana kaiwe ibelu kaiwena nige sowasowana tomo Isileli nuwatu-pwaiki yawasosi silobai Yaubada manna mena. Bwaite kaiwena Yaubada iyamiyalae na waluwaluna ipei. Kamwasa waluwalunane iya Yeisu, iya sowasowana isaguila yo ilawagila talau Yaubada salina mena. Mwa kaiwena iya ala kaba meli yo ginauline namwanamwanane tasanasanai.

²⁰ Yo kwanuwatu-kalatan bwaite. Yaubada ana waloyameli iwalowen Yeisu koina kabolo

iboma esana ikawaluluwan yakato waloyameline ikawa-yawasosiyana na mesabana ipei iyamala topwaoli. Na Libai yo ana bodao kaiweli, nigele. Yaubada nige besiele igiginauli.

²¹ Mwa saugana Yeisu iyamala topwaoli yabo, Yaubada iwaloyameli koina iba, “Yau Yeoba yagu waloyameli yakawaluluwan, nige sowana yagu nuwatu yabui, kani kowamo kuyamala topwaoli miyamiya yaina.”

²² Walo bwaite kaiwena mwa takatai namwanamwai yakato kamwasa waluwaluna, bwaimwa Yeisu, kamwasa beyabeyana inamwanamwa-gabaen.

Yeisu iya topwaoli sowasowana ileboila

²³ Baguna, topwaoli sibaibaiwa. Kaiwena sauga meuloina tem yabo iboita kabo miyalaena sipei na tem ana paisowa iyemwawasi. Besiele ilaulau.

²⁴ Na Yeisu ipaipaisowa sauga meuloina, nige ana paisowa kana toyamiyalae.

²⁵ Koinaele sowasowana meuloili silaoma Yaubada ana kamwasa waluwaluna koina na lebo yawasosi silobai. Kaiwena Yeisu iya meyawasina miyamiya yaina yo sauga meuloina iedeede kaiwela Yaubada manna mena.

²⁶ Topwaoli besiele Yeisu iyamo sowasowana isaguila. Kaiwena mumugana dudulaina yo inamwanamwa. Nige ana pwanoli ipapagan, iya tabu yo saugana imiyamiya yanuwa yaulina mena ana miyamiya nige besiele tolopwanoli ali miyamiya. Kabo Yaubada Yeisu esana ikeleisin isaesosi bulibuli mena.

²⁷ Iya nige besiele topwaoli lalakili tupwaliyao. Kaiwena kaliyate kaigeda kaigeda pwaoli

sigabugabu na mesabana tem Yaubada siboma ali pwanoli inuwatu-pwaikili kabo muli mena tomo meuloili ali pwanoli kaiweli. Na Yeisu, nige ana nae yabo na yakato ipwaoli kaiwena. Yo pwaoli mekaigedamo ipaisowai na mesabana Yaubada tomo meuloili ali pwanoli inuwatu-pwaikili. Iboma italamwan, kwasinena ididi sauga kaigedamo, nige pwaoli yaboyoi ipapaisowai.

²⁸ Mosese ana laina topwaoli lalakili ipeili ali paisowa koina, siya sauga meuloina woya koina sibekubeku yo tabe siboita. Na Yaubada natuna Yeisu ipei iyamala topwaoli. Mumugana meuloina tamana iwalowen Yeisu ipaisowayadudulai, koinaele sowasowana Yaubada ana paisowa ipaisowai miyamiya yaina. Yo Yaubada ana peine ikabiyakaiwe saugana ikawaluluwan iboma esana mena, bwaimwana iyawatagili Mosese ana laina mulina mena.

8

Yeisu iyaele bulibuli mena yo ipaipaisowa Yaubada manna mena

¹ Walone meuloina tawalowalowenne bwaite kana bui besiele. Kabona ala topwaoli lalakina imiyamiya kaiwela. Iyaele bulibuli mena yo imiyasio Yaubada Tomiyasaesosi ulaulana mena. Yo iya ilaomako Yaubada salina mena iloiloina.

² Yo iya ipaipaisowa dedei yakayakasisimolosina koina bwaimwana Yaubada ana Nume Tabu yawasosi bulibuli mena. Bwaine dedeine nige tomo siyayatolo na Yaubada iya iboma iyatolo.

³ Topwaoli lalakili meuloili tomo sipeili ali topwaoli na tem pwaoli siginauli tomo ali pwanoli kaiweli yo pwaoli tupwaliyao tabe. Yo bwaine besiele Yeisu ala topwaoli lalakina. Nige sowasowana menimana ilau Yaubada koina na me ana pwaoli ilau.*

⁴ Tem Yeisu imiyamiya yanuwa yaulina mena kani nige sowasowana Libai ali paisowa ipaisowai. Nigele. Kaiwena topwaoli siyaele simiyamiya yo pwaoli paisowana sipaipaisowai besiele Mosese ana lina.

⁵ Wagitai. Paisowane bwaimwana topwaoline siginaginaline besiele makamakayau kaba gitemo na yawasosina imiyamiya bulibuli mena. Kabo sowasowana tawalo yakato ali Nume Tabu nige yawasosina. Bwaite kaiwena Yaubada Mosese iyanuwapei saugana palai kaba elobelobe numena sikakabi iwaloba, “Wagitekalatan tawae yayakenayagiwo koya mena kaba gitene wakabipanaisan besiele kana koleya.”

⁶ Na pwaoli paisowana Yaubada iwolena Yeisu koina ilalakisosi kabo muli mena pwaoli paisowana topwaoli sipaipaisowai. Mwa koina kamwasa waluwaluna kamwasa beyabeyana inamwanamwa-gabaen kaiwena Yeisu iya ala tosabilau itotolo Yaubada yo tomo luwaluwalili mena. Ginauliline Yaubada iwaloyameli ana tomoyao kolili kamwasa waluwaluna koina sinamwanamwasosi.

⁷ Tem kamwasa beyabeyanane inamwanamwa yo nige wenoweno koina, Yaubada nige sowa-

* **8:3:** Yeisu ibomayoi yona italamwan ana pwaoli Yaubada koina kelose mena.

sowana iyamiyalaei kamwasa waluwaluna koina. Na iyamo wenoweno ilalaki beyabeyanane koina kabo ikele-gabaen.

⁸ Kaiwena Yaubada igitai sauga meuloina ana tomoyao mumugali sinae kabo Yelemaiya gamwana mena iba, “Sauga ilalaoma koina, kani kamwasa waluwaluna yaginauli boda Isileli yo boda Yuda kolili.

⁹ Baguna tubumiyao yayoganli Itipita koina yalawagilima kabo kamwasa yaginauli kolili na tem tayaboda kaigeda. Siyauyaule yo sigamwapanapanawa, kamwasane nige siyayakasisiyan koinaele yamiya-dagedagela-yagili. Na bwaite kamwasa waluwalunane kani yaginauli nige besiele kamwasa beyabeyanane.

¹⁰ Kamwasa waluwalunane kani yapei bwaite besiele. Kani yagu loina yapei kulukululi mena ali kaba nuwanuwatu. Tabe kani yaleleli kateli mena. Kani yau yalaoma ali Yaubada yo siya yagu tomoyao.

¹¹ Kabo nige sauga yaboyoi kani tomo yabo ana tomiya-salina mena iyakayakatai Yaubada ana katai kaiwena. Kaiwena sauganane koina kani tomo meuloili sikataiyau, iyatubu tomo kikiuna koina kanasiga tomo lalakina koina.

¹² Tabe kani ali yauyaule yanuwatu-pwaikili yo ali pwanoli yanuwa-gabaegili.”

¹³ Wagitai. Saugana Yaubada iedeedede kamwasa ‘waluwaluna’ kaiwena, kabo nuwala imayale yakato kamwasa beyabeyanane ibeyabeyako kikiunamo imwawasi.

*Pwaoli mumugana beyabeyana nige
sowasowana ikalaila Yaubada salina mena*

¹ Saugana Yaubada kamwasa beyabeyana igin-
auli loina tupwaliyao iwolegili kolili ali tapwalolo
mumugana kaiwena. Tabe iwalo Mosese koina
palai kaba elobelobe numena ikatububu.

²⁻³ Palaine siyatolo kabo siyakasa kaleko tabata-
bana lalakina koina, palaine kalona mena bili-
utusi labui. Yabo kalo mena esana sipei dedei
yakasisi. Bwaine koina mayale kaba peina yo
teibeli simiyamiya. Bwaine teibeline pwalawa
yakayakasisina sigwauili. Biliutusine labuina
esana sipei 'dedei yakayakasisi-molosina.'

⁴ Biliutusi labuinane kalona mena mayau kaba
peina siginauli gole koina imiyamiya. Pwatana
mena inisensi, bwalaina namwanamwana koina
sigabugabu. Yo tabe besiele biliutusine kalona
mena waloyameli kana dedewaga sisuma gole
koina imiyamiya. Na dedewagane kalona mena
ginauline bwaite simiyamiya, gaeba kikiuna,
Eloni ana sige yo tabe veku tabatabali labui.
Gaebane siginauli gole koina yo mana sitauli
kalona mena. Eloni ana sigene pwatana mena
pwalawesi ibwasili. Tabe veku tabatabali labuine
pwatali mena loina sanaulu sileleli. Siya meuloili
simiyamiya dedewaga kalona mena.

⁵ Dedewagane pwatana mena anelose labui, sig-
inaulili gole koina, siyatololi. Ginauline labuine
Yaubada ana wasawasa kana kilakilala yakato
iyakenayagili iya mekanakavao. Dedewaga kana
kopwaiki esana sipei 'pwanoli kana nuwatu-
pwaiki kaba miyana.' Na nige sowasowana gin-
auline taedeede yoi kaiweli bwaite sauga.

6 Ginauline meuloili sikatububunagili kabo sowasowana topwaoli ali paisowa siyatubu. Kaliyate kaigeda kaigeda biliutusine bagubagunana bwaimwana esana sipei dedei yakasisi silusae koina na ali paisowa sipaipaisowai.

7 Yo topwaoli lalakinamo iboma biliutusi labuinane, esana sipei 'dedei yakayakasisi-molosina,' ilusalusae koina, bolime kaigeda kalona mena mekaigedamo ilusae. Yo nige sowasowana menimana ilusae. Tem yakayakan kwasinena ikalai sowasowana ilusae, ana lusaene koina iboma ana pwaoli ipaisowai ana pwanoli kaiwena. Kabo muli mena pwaoli yaboyoi ipaisowai tomo kaiweli, bwaite pwaoline tomo bolime kaigeda kalona mena ali pwanoli siginaulili kaiwena. Pwanoli tupwali Isileli siginaulili bolimene kalona mena nige sikakataili.

8 Mumugane sipaipaisowailine palaine kalona mena kaiwena Yaluyaluwa Tabuna iyanuwatu-ila bwaite besiele. Saugana palaine imiyamiya yanuwa yaulina mena kita nige sowasowala dedei yakayakasisi-molosina koina talusae, kaiwena Mosese ana loina ikausila. Nige kamwasa yabo imiyamiya na talau Yaubada salina mena, kamwasane naga isosoke.

9 Kabo palaine bwaine kilakilala kaba gite bwaite saugane kaiwena. Tomo siya loina beyabeyana simulimuliya yo pwaoli sipaipaisowailine yakayakan kolili, yo pwaoli tupwaliyao sipaisowai, paisowane bwaine nige sowasowana ikabiyakapwali yo ali pwanoli ideuli-gabaegili.

¹⁰ Kamwasa beyabeyana kana loina iwalo yakato kan tupwali sowasowali sikan yo waila tupwali sowasowali sinuma. Yo tabe tupwali loina simiyamiya gogo kali deudeuli kaiwena. Bwagana Yaubada loine iwolena Isileli kolili nige sowasowali sikabi-yakapwala yo ala pwanoli sideuli-gabaegili. Kaiwena Yaubada kamwasane ipei sauga kubwakubwanamo kaiwena kanasiga kamwasa waluwaluna ikalaiyama iya miyamiya yaina, kabo loina beyabeyanane imwawasi sinuwa-gabaen.

Yeisu kwasinena iyamala ala kamwasa waluwaluna

¹¹⁻¹² Na kabona kamwasa waluwaluna imayale, kaiwena Yeisu iya ala topwaoli lalakina yawasosi ilaomako yo ana paisowa namwanamwana ipaisowai. Yeisu ana paisowa nige besiele Libai ana bodao ali paisowa, nige iyayamaisala gouti yo bulumakau kwasineli koina na iyamaisala iboma kwasinena koina yo ilivasila. Walo yawasosi, paisowa bwaite paisowa namwanamwana kaiwena kita livasi miyamiya yaina talobai. Ilivasila kabo muli mena ilusae palai kaba elobelobe numena bulibuli mena mekaigedamo. Na palaine bwaine ginauli dudulaina yo palai beyabeyanane bwaine Isileli siyatolo inamwanamwa-gabaen. Kaiwena palaine dudulaina tomo nige sikakabi yo nige imiyamiya yanuwa yaulina mena, iyaele bulibuli mena.

¹³ Kamwasa beyabeyanane koina tem ginauli yabo tomo ikabiyabikili Yaubada manna mena, topwaoli lalakili yakayakan kwasinena sikalai si-siuli tomone pwatali mena, o nuwana bulumakau

sinena kauna siyasulu kolili. Kamwasane koina topwaoli lalakili siwalo tomone kolili yakato siya sidudulai-yoiko.

¹⁴ Bwaine paisowa lalakina na iyamo Yeisu ana paisowa topwaoli lalakili ali paisowa ilalaki-gabaen. Yeisu ana paisowa koina katela ikabiyakapwali yo ikabiyakaiwela na tem mumuga naenaena, bwaimwa ala kaba losuwala yo ala kaba boita, tasikotanan. Kamwasane koina sowa-sowana Yaubada meyawasina koina tapaisowa. Kaiwena Yaluyaluwa Tabuna meyawasina Yeisu ikabiyakaiwe na iboma yona ipwaoliyan iboita kaiwela. Pwaoline bwaite ginauli dudulaina, nige wenoweno yabo koina.

¹⁵ Kabo siya Yaubada iyoganili siyamala ana tomoyao, Yeisu kamwasa waluwaluna iginauliyako kaiweli na tem siyaboda-kaigeda Yaubada koina. Bwaite kamwasa waluwaluna. Mosese ana lolina koina, kamwasa beyabeyana, maisa imiyamiya pwanoli kaiwena. Na Yeisu maisane iyamaisa saugana iboma italamwan yo kwasinena ididi kelose mena. Iya ala tosabilau yo tabe kamwasane koina ana tomoyao miya miyamiya yaina silobai.

Yeisu kwasinena Yaubada ana kamwasa ikabiyakaiwe

¹⁶⁻¹⁷ Yeisu ana boita mulina mena Yaubada ana kamwasa waluwaluna uwena kanna talobai. Kaba gite bwaite yawalowen kabu nuwatune bwaite imayale kolila. Tem tomo yabo ikatai yakato kikiunamo iboita kani ana nuwatu iwalo-masalan natunao kolili ana bwatano yo ana gogo kaiweli yakato naga sikalaili siloinayagili.

Na nige sowana sikalaili siloinayagili kanasiga tomone iboita. Sipei salai mena kabo muli mena ana edeedede kolili kani iyamala yawasosi yo ana bwatano yo ana gogo kani silau nimali mena siloinayagili. Na iyamo saugana tomone meyawasina ana walo-masala natunao kolili imiyamiya, nige ali gogo. Iboita kabo sauganane koina walone uwena kanna kani silobai.*

¹⁸ Kabo besiele tabe kamwasa bagubagunana nige iyayamala yawasosi kanasiga yakayakan iboita yo kwasinena koina kabo kamwasane iyamala yawasosi.

¹⁹⁻²⁰ Mosese Yaubada ana loina meuloili iwalowegili Isileli kolili yo ikabi-yamayaleli. Imwawasi iwalo kolili iba, “Kwasinene bwaite Yaubada ana kamwasane ikabiyakaiwe, kamwasane iwalowen kolila yakato tamuliya.” Kabo muli mena bulumakau kwasinena ikalai yo iyebweli waila mekanakava. Imwawasi sipi wiyana, siliga dai balabalagiyana koina, ikalai yo isuma mayau lagalagana esana isopi koina kabo iyalakwa kwasinene koina yo isiuli loina kana buki liguna koina yo tabe tomo pwatali mena.

²¹ Yo Mosese besiele iginauli palai kaba elobelobe numena yo kaba paisowa meuloina kolili, kwasinene isiuli kolili.

²² Kaiwena loina beyabeyana iwalo yakato ginauli meuloina kani kwasine sisiuli kolili kabo sikabi-yakapwa Yaubada manna mena. Tem yakayakan nige sikokoyamate yo kwasine nige idididi, nige nuwatu-pwaiki imiyamiya.

* **9:16-17:** Bwaite besiele Yeisu kaiwena. Saugana iboita kabo Yaubada ana kamwasa waluwaluna uwena kanna talobai.

Yeisu pwaoli mekaigedamo ipaisowai

²³ Pwaoli kana paisowa yawasosina iyaele bulibuli mena na Isileli pwaoli sipaipaisowai yanuwa yaulina mena bwaite kaba gitemo. Saugana yakayakan kwasinena sisiuli sowasowana ginauli meuloina ikabiyakapwali yanuwa yaulina mena. Na iyamo bulibuli ana dedei koina yakayakan kwasinena nige sowasowana, ilonamwayan tem kwasine yabo namwanamwasosina kabo yakayakan kwasinena.

²⁴ Saugana Yeisu iboita yo kwasinena ididi kelose mena yo itoloyoi, kabo bulibuli ana dedei yakayakasisi-molosina koina ilusae. Nige sowa-sowana dedei yakayakasisi-molosina tomo sigin-auli nimali mena koina ilusae. Nigele. Kaiwena bwaine kaba gitemo. Kabona Yeisu imiyamiya Yaubada manna mena iya kala tosagu yo ala toedeededede.

²⁵ Na Yudiya, ali topwaoli lalakili bolime kaigeda kaigeda dedei yakayakasisi-molosina Nume Tabu kalona mena silusalusae. Yo saugana silusae nige sibomamo kwasineli sikakalai. Nigele. Yakayakan kwasinena nimali mena sikalai silusae. Na Yeisu iboma yona italamwan na mesabana Yaubada ala pwanoli inuwatu-pwaikili kabo isae bulibuli mena. Wagitai. Topwaoli lalakili ali paisowa sipaipaisowaili bolime kaigeda kaigeda kolili na Yeisu iya ana paisowa ipaisowai mekaigedamo.

²⁶ Tem Yeisu topwaoli lalakili ali paisowa imuliya kani ana paisowa iboiboita bolime kaigeda kaigeda iyatubu kaba yatubu koina yo

ilaulau nige ana kaba mwawasi. Na nigele, nige sowana ali paisowa imuliya. Ilonamwayan tem ilaoma iboita mekaigedamo na mesabana ala pwanoli meuloili ikele-gabaegili sauga bwaite koina.

²⁷ Takatai tomo meuloili kani siboita silau salai mena. Yo sauga ana kaba mwawasi koina kani mekaigedamo sitolo Yaubada manna mena yatala kaiwena.

²⁸ Besiele Yesu, mekaigedamo ana pwaoli ipaisowai na mesabana tomo meuloili ali pwanoli ikele-gabaegili. Kabo muli mena kani me ana lebo ipileyoima siya analiyao sisanasanai kaiwena. Nige sowana ana pwaoli ipaisowai yoi.

10

Yesu ana boita iya pwaoli yawasosi

¹⁻² Loinane tomo Yudiya simulimuliya pwaoli kaiwena nige yawasosina, iya makamakayau kaba gitemo ginauli namwanamwali naga siyawatagili Yesu ana paisowa koina. Na wagitai. Topwaoli yakayakan ibaibaiwa siunuunuli yo pwaoli bolime kaigeda kaigeda sipaipaisowaili yakato tomo, siya nuwanuwali Yaubada sipwalou koina, siyadudulaili yawasosi Yaubada manna mena. Na iyamo nige sowasowali kaiwena nuwatu-pwaike yawasosi nige imiyamiya kamwasane koina. Nigele. Tem namwanamwa imiyamiya kamwasane koina yo ali pwanoli ideuli-gabaegili kabo kali lotonan sidudulai kabo pwaoli paisowana imwawasi.

³ Na nigele, nige nuwatu-pwaike yawasosi silolobai. Kaiwena bolime kaigeda kaigeda

kaliyatenane koina yakayakan siunuunuli na sipwaoliyagili. Saugana tomo yakayakanne sigitaili ali pwanoli nuwali mena isaesae.

⁴ Kaiwena nige sowasowana bulumakau yo gouti kwasineli koina tomo ali pwanoli ideuligabaegili.

⁵ Bwaite kaiwena Yeisu kikiunamo ilobima yanuwa yaulina mena kabo iwalo Yaubada koina iba, “Nige nuwanuwam tomo ali pwaoli yakayakan koina. Bwaite kaiwena yaboma yogu ukatububunan na iyamala am pwaoli namwanamwasosina.

⁶ Topwaoli sauga meuloina yakayakan pwaoli sigabugabuli na tem tomo ali pwanoli ideuligabaegili. Na mumugane kusikotanan, yom ikwatakwata.

⁷ Kabo yawaloba, ‘Ugitai, yau elete. Am nuwatu kani yamuliya. Kaiwena loina bukina koina kaiwegu sileleyako.’ ”

⁸ Na baguna Yeisu iwalo bwaite besiele iba, “Nige nuwanuwam tomo sipwaoli yakayakan koina. Mumugane kusikotanan, yom ikwatakwata.” Walo yawasosi, Isileli sipaipaisowai kaiwena Mosese ana loina simulimuliya. Na wagitai. Yeisu iwawalo yakato mumugane Yaubada isikotanan yo yona ikwatakwata-yani.

⁹ Kabo iwaloba, ‘Yau elete. Am nuwatu kani yamuliya.’ Yeisu ana walo bwaitete iyakenayagila yakato kamwasane beyabeyana Yaubada igabaenako na waluwaluna koina iyamiyalaei.

¹⁰ Kaiwena Yeisu Keliso Yaubada ana nuwatu imuliya yo ibomayoi yona italamwan iboita mekaigedamo na mesabana ala pwanoli ideuli-

gabaegili. Bwaine ana pwaoli paisowanane kaiwena ikalailama Yaubada koina taemala ana tomoyao tabutabuli.

¹¹ Topwaoli meuloili ali pwaoli paisowana kaliyate kaigeda kaigeda sipaipaisowai, bwaite paisowane nige sowasowana pwanoli ideuli-gabaen.

¹² Na topwaoli bwaite Yeisu mekaigedamo ana pwaoli ipaisowai na mesabana tomo ali pwanoli ideuli-gabaegili. Kabo muli mena isae bulibuli yo imiyasio Yaubada ulaulana mena. Kaiwena pwaoli paisowana iyemwawasi. Kabo pwaoline ana kaiwe imiyayai, nige ana kaba mwawasi.

¹³ Mwa sauga bwaite Yeisu iyaele imiyamiya bulibuli mena yo me ana kalakisiye isanasana na Yaubada kana tokalomagigiliwo ikaiwe-gabaegili yo ipeili siyamala kaekaena ana kaba peina.

¹⁴ Kaiwena Yeisu ana pwaoli mekaigedamo ipaisowai na tomeliwo iyadudulaili Yaubada manna mena na tem nuwatu-pwaiki yawasosi miyamiya yaina silobai. Na tomeliwone Yeisu sauga meuloina ikatukatububu-nagili na mesabana siyamala ana tomoyao tabutabuli.

¹⁵ Yaluyaluwa Tabuna tabe walone bwaite ikabiyakaiwe saugana iwalo-masalan Buki Tabu mena bwaite besiele. Iwaloba,

¹⁶ “Kamwasa waluwalunane kani yapei bwaite besiele. Kani yagu lolina yapei kulukululu mena ali kaba nuwanuwatu. Tabe kani yaleleli kateli mena.”

¹⁷ Kabo ana walo ietulan iba, “Tabe kani ali yauyaule yanuwatu-pwaiki yo ali pwanoli yanuwa-gabaegili.”

18 Kabo wagitai. Tem Yaubada ala pwanoli inuwa-gabaegiliko, tawae kaiwena pwaoli tagin-auiyoi? Nige yaina imiyamiya.

Tatonan kaiwe talau Yaubada salina mena

19-20 Tauna kona kaleko tabatabana itaketake dedei yakayakasisi-molosina Nume Tabu koina. Yeisu iboita kelose mena kabo kalekone itaigali. Sauganane koina Yeisu kamwasa waluwaluna isoke na tem miya miyamiya yaina talobai. Kaukavao, Yeisu kwasinena ala pwanoli meuloili ideuli-gabaegili. Ana paisowa kaiwena nige sowasowana tanuwa-labulabui yo tamatausi, na sowasowana talodudulai talusae Yaubada ana dedei yakayakasisi-molosina koina.

21 Yo bwaine koina Yeisu imiyamiya. Ala top-waoli lalakina iya yo Yaubada ana tomoyao yo ana gogo meuloili igitegite-kalatagili,

22 tabe katela ideuliliko kwasinena mena yo yola ideuliliko waila neganegana koina. Koinaele talau Yaubada salina mena me ala katepatu yo me ala talam yo me ala meli yawasosi. Nige sowasowana ala pwanoli kaiweli tanuwanuwatu.

23 Walo yawasosi Yaubada ginauli meuloili iwaloyamelili kani ipaisowaili. Tauna kona tayawasa besiele taba, “Naga Yaubada ginauline kani ipaisowai na isaguila.” Tabu tanunuwa-labulabui kaiwena Yaubada iya tokalakisiye. Ala nuwatu yakato kani ipaisowai mwa nuwatune takabi-kalatan.

24 Tanuwatuili kamwasa namwanamwali kolili na tabomayoi takabi-yakaiwela na taemulomulolo-wagila yo paisowa namwanamwali tapaisowaili.

²⁵ Yo ala miyagogo tapwalolo kaiwena, tabu tanunuwa-gabaen. Wagitai. Kaliyate yatayatala ilalaoma kabo ilonamwayagila tem sauga meuloina taelobelobe na takabi-yakaiwela. Bwaite yawalowalo kaiwena ami tomo tupwaliyao nige ekalesiya logogo koina silaolaoma.

Ala meli takabi-kalatan yo takalakisiye. Kaiwena tem Yeisu tasikotanan nige kamwasa yaboyoi imiyamiya.

²⁶ Tem ginauli dudulaina kana katai, bwaimwa wasana namwanamwana, talobai yo muli mena tabeku na tasamasamalului mumugana naenaena koina, tagite-kalatagila tabomayoi. Kaiwena nige pwaoli yaboyoi imiyamiya na tem ala pwanoli ideuli-gabaegili.

²⁷ Siya mumugana naenaena siginaginali siya besiele toyauyaule, esali kani simwawasi. Kani tawae sipaisowai? Nigele. Bwaite kaiwena matausi lalakina silobai na sisanasanai mowoi loina kaikaiwena Yaubada kani iwolena kolili. Bwaite loinane mayau wedowedolina. Koina Yaubada kana tokalomagigiliwo kani igabuli.

²⁸ Kwanuwatui Mosese ana loina kaiwena. Ana loina ikaiwe. Tem tomo labui o nuwana yaiyona sigitai tomo yabo loinane ilikwai yo siwalomasalan ana yatala koina kani sikoyamate iboita. Nige sowana kateli ikamkamnyan.

²⁹ Wagitai. Tem siginaili besiele Mosese ana loina koina na gubesi tem yaiya Yaubada Natuna koina ikawasewa? Kani loina kaikaiwemolosina ilobai. Kaiwena saugana tomone Yeisu ikawasewayan kana koleya besiele tomone Yeisu

kwasinena tabe ikawa-ginauli bwagabwagayani. Takatai kwasinenane ididi na mesabana Yaubada ana kamwasa ikabiyakaiwe na tem tomone iyamala Yaubada ana boda yabo. Yo tabe tomone ana kawasewa koina Yaluyaluwa Tabuna esana ikawa-naenae-yani. Yaluyaluwane sauga meuloina Yaubada ana mulolo lalakina iyeyama kolila.

³⁰ Yayanuwapeimiu Yaubada ana walo kaiwena, iba, “Mumugana naenaena kani yayamaisa.” Yo iwaloyoi besiele bwaite, “Yaubada ana tomoyao mumugali kani iloyaili yo iyatalayagili.”

³¹ Kabo sowasowana Yaubada meyawasina tamatausan, kaiwena ana lolina ikaiwe. Nige sowasowana tayabubu-gabaen.

³² Kwanuwatu-kalatan ami sauga nuwabui saugana Yaubada nuwamiu ibuiliko yo wasa namwanamwana mayalena iyatakiki-lagimiu. Kabo Yeisu esana mena kamkamna kwalobai na iyamo kwatolo kaiwe ami meli koina.

³³ Sauga tupwana siyatolomiu boda manli mena yo sisinalimiu yo siyakamkamnamiu, na kwatolo kaiwe. Tabe sauga tupwana siginauli besiele ami eliyamwao kolili. Kabo me ami katekamkamna kaiweli kwasaguili.

³⁴ Tabe besiele tauna kona ami eliyamwao sikabi-kalatagili yo sipeili nume pan mena kabo wakate-kamkamna-yagili mwa kwalau kwasaguili. Yo saugana tomo silaoma ami gogo sikwayaili nige me ami nuwapolowe. Kaiwena wakatai ginauli namwanamwasosina miyamiya yaina imiyamiya kolimiu kabo ginauline sikakalailine.

³⁵ Kabo tabu ami katepatune wagagabaen. Kaiwena naga maisamiu lalakina wakalai sauga muli mena.

³⁶ Kwatolo kaiwe yo wakalakisiye na mesabana Yaubada ana nuwatu kwamuliya kabo ana waloy-ameli kanna kwalobai.

³⁷ Wagitai. Yaubada ana walo bwaite besiele, “Iya kani ilalaomane kikiunamo iyawatagilima, kani nige iyoyoviya.

³⁸ Yagu tomo dudulaimiu kani miya miyamiya yaina kwalobai ami meli kaiwena. Na tem yabo kolimiu imatausi lalakina boita kaiwena na ana meli isikotanan yo ipileyoimugana beyabeyana koina kani nige yayayaliyaya koina.”

³⁹ Na iyamo kita nige besiele siya tomatausine ali meli sisikotanan mwa silokwalalele. Na kita ala meli takabi-kalatan na mesabana tamiyayai.

11

Tawae tagitai saugana tomo Yaubada simeliyan

¹ Meli mumugana bwaite besiele. Ginauli namwanamwali Yaubada kani iyelima kolila nige sowasowana tanuwa-labulabui kaiweli. Yo ginauli nige tagigitai manla mena, iya ala meline nuwala ikabiyakaiwe na takawa-yawasosiyen yakato ginauline iyaele imiyamiya.

²⁻³ Tem me ala meli sowasowana tawalo yakato Yaubada iwalomo na bulibuli yo yanuwa yaulina yo ginauli meuloina siyawatagili. Mwa tawae bwaite sauga tagitaili yanuwa yaulina mena Yaubada nige tawae yabo ikakalai koina iyeyebweli yo ipapaisowaili. Tomeli siya simiyamiya sauga beyabeyana koina ali meli ikaiwe kaiwena

simelimo na nige sinunuwa-labulabui. Yo bwaite kaiwena Yaubada iyaliyaya kolili.

Eibeli, Inoke yo Nowa ali meli

⁴ Baguna, Eibeli Yaubada imeliyan, yo bwaite kaiwena pwaoli namwanamwana ipaisowai yo kanakava Keni ana pwaoli inamwanamwaga-baen. Mwa Eibeli ana meli kaiwena Yaubada iyaliyaya koina yo esana ikeleisin iya tomo namwanamwana yo ana pwaoli ikawanamwanamwanya. Walo yawasosi Eibeli iboitako, na ana meli edeededena iyaelemo ikabikabi-yakaiwela.

⁵ Inoke tabe Yaubada imeliyan. Mwa nige iboboita. Yaubada ikalai iseyan meyawasina. Kaiwena Yaubada ana walo bwaite besiele, “Tomone nige sigigitaiyoi kaiwena Yaubada ikalai yo iseyan.” Saugana Yaubada naga ikalai iseseyan Yaubada Inoke esana ikeleisin yo iyaliyaya kaiwena.

⁶ Tem Yaubada nige tamemeli koina, nige sowa-sowana iyaliyaya mumugala kaiweli. Na tem takatai Yaubada imiyamiya yo yakato ginauli namwanamwali iyeliyelima ana tomoyao kolila yo sauga meuloina taloyaloyai, sowasowana talau salina mena.

⁷ Tanuwatui Nowa kaiwena. Saugana Yaubada Nowa iyanuwapei tawae kani iyawatagili, Yaubada kainana imeliyan. Walo yawasosi sauga bagubagunana koina tomo nige sigigitai ginauli bwaite besiele. Na Nowa Yaubada iyakasisiyan. Bwaite kaiwena Yaubada kainana imuliya yo waga lalakina ikabi. Mwa koina iya yo ana susuyao ileboili saugana dogo yo yalubwasi

lalakina iyawatagili yanuwa yaulina mena. Nowa ana meline koina imayale yakato tomo simiyamiya mumugana naenaena koina. Kabo sowasowana tawaloba, “Iya todudulai yo kana namwanamwa ilobai Yaubada koina ana meli kaiwena.”

Abelamo ana meli

⁸ Abelamo tabe Yaubada imeliyan. Yaubada iwalo Abelamo koina, “Am yanuwa kulogabaen na kulau yanuwane koina naga yayakenayagiwo bwaine koina kumiyamiya. Yawaloyameli koliwo yakato bwatanone kani yaeyawa.” Kabo Abelamo Yaubada kainana imuliya yo ilau. Walo yawasosi, sauganane koina Abelamo nige ikakatai toisabo dedei koina bwatanone imiyamiya.

⁹ Na iyamo ana nuwatu ikaiwe yakato Yaubada bwatanone kani iwolena, ana waloyameli imeliyan. Bwaite kaiwena Abelamo itolo yo ilau yanuwane koina imiya-taumana. Nige inunume-kabi na palai ikabi na kalona mena imiyamiya. Toweya koina ilau na tem ikaiyawasi ana palaine ikabiyoi. Natuna Aisake yo tubuna Yakobo tabe siginauli besiele. Bwagana esali simiyamiya waloyameline koina na iyamo waloyameline kannna kana namwanamwa nige silolotonan kabo sauga meuloina simiyamiya palaine kalona mena.

¹⁰ Kabo Abelamo ikwasakwasa na ilaulau. Kaiwena sauga meuloina inuwanuwatui yanuwa yawasosi Yaubada kani isepa na ikatububunan. Yanuwane kani ikaiwe yo imiyayai.

¹¹ Abelamo Yaubada imeliyan, yo bwaite kaiwena Yaubada ikabiyakaiwe mwa

mekanakava wainena natuli sikabiyan. Walo yawasosi, Abelamo iya tautaubala molosi yo wainena Sela nige sowasowana ikabi kaiwena iya imiyayai. Na kaiwena Abelamo imeli yakato Yaubada ana waloyameli kani iginauli, waloyameline kannu, natuna Aisake, sikabiyan.

¹² Abelamo nige ana kaiwe ipapagan. Na iyamo tomo bwaite kaigedamo koina boda lalakina siyawatagili. Abelamo tubunao sibaibaiwasosi, nige sowasowana tayasilili yo kali baibaiwa besiele utu bulibuli mena yo besiele dekawa kali baibaiwa.

¹³ Abelamo, Aisake yo Yakobo ali meli iloiloinaliyagili kanasiga siboita. Ginauline Yaubada iwaloyameli kolili nige silolobai na nuwali menamo imiyamiya kaiwena naga iyayawatagili. Bwagana nige sigigitai na me ali kalakisiye yo me ali nuwa-daumwali sisanasanai mowoi. Yo sauga meuloina siwalo dudulai siba, “Bwatano bwaite nige naga ama bwatano kaiwena kai taumanaomo yo tokwasakwasao.”

¹⁴ Walo yawasosi, siya siedeede besiele siloyaloyai ali kaba miya kaiwena na simiya namwanamwa koina.

¹⁵ Na tem ali kaba miya beyabeyana sauga meuloina sinuwanuwatui sowasowana kani sipileyoi koina.

¹⁶ Na nigele. Nuwanuwali lalakina yanuwa namwanamwasosina iyaele bulibuli mena kabo ali yanuwa beyabeyana. Bwaite kaiwena Yaubada nige me ana mwalimwaline kaiweli, iyaliyaya tem tomo siwaloba, “Yaubada siya tomeline bwaimwa ali Yaubada.” Kaiwena

yanuwane sinuwanuwatui yo sisanasanaine iyaele ikatububunanako.

17-18 Saugana Yaubada Abelamo itonan me ana obiga Abelamo natuna Aisake ikalai ilawan yakato ipwaoliyan Yaubada koina. Yawasosi baguna Yaubada iwaloyameli koina, iba, “Ginauline yawaloyameli koliwo am susuyao waluwaluli silalaoma Aisake koina kani sikalai.” Wagitai. Aisake iya ibomamo, nige miyalaena. Na iyamo Abelamo Yaubada ana walo imeliyan. Bwaite kaiwena natuna ikalai yakato iunuyamate na ipwaoliyan.

19 Kaiwena ikawa-yawasosi yakato Yaubada sowaswana toboita ikele-yatoloyoili. Yo tawae iyawatagili Aisake koina, kana koleya besiele iboita na Yaubada ikeleyatoloyoi yo iwolena Abelamo koina.

Aisake, Yakobo yo Yosepa ali meli

20 Aisake Yaubada imeliyani, yo bwaite kaiwena natunao Yakobo te Isowa iwalo-muloloili yo iyanuwapeili tawae naga kani iyawatagili kolili.

21 Yakobo tabe Yaubada imeliyani, mwa saugana ilaoma itautaubala yo kikiunamo iboita, Yakobo Yosepa natunao labui iwalo-mulolo-bagunayagili. Isabalololau ana sige koina yo gayagayana ipei kabo ikawanoi Yaubada koina.

22 Kaiwena Yosepa Yaubada koina imeli mwa saugana ana boita ikelakela-kubwai iedeede-bagunayan tomo Isileli ali yawatagili Itipita koina. Yo iyanuwapeili yakato saugana Itipita tem silogabaen sinuwatu-kalatani tuwatuwana sikalai yo silawani sipului Kenani koina.

Mosese ana meli

²³ Mosese sinana yo tamana Yaubada simeliyani, yo bwaite kaiwena saugana Mosese sikabi, kin ana lolina nige simamatausani kabo siwadam imiyamiya ali nume mena waikena yaiyona. Kaiwena sigitai kana koleya inamwanamwasosi melumeluwo tupwaliyao kolili.

²⁴⁻²⁶ Saugana Mosese ilalaki imiyamiya Itipita ali kin ana nume koina. Na iyamo ilogabaen kaiwena nige nuwanuwana iyamala tobaguna lalakina. Tem imiyamiya numene koina nuwana naga Itipita ali wasawasa yo ali gogo namwanamwali igitekalatagili. Nigele. Yaubada imeliyan yo inuwanuwatui bwaite besiele, “Tem Mesaiya ana tomoyao yasaguili inamwanamwa. Bwagana Itipita kani sikawa-naenae-yagau yo yamwalimwaline yo Isileli ali kamkamna kani yalotonan mekaukavao, na iyamo yakatai naga Yaubada kani maisa namwanamwana iyeyama yo maisane Itipita ali wasawasa inamwanamwa-gabaen. Tabe nige nuwanuwagu Itipita mumugali naenaena yamuliya kaiwena yauyaule kana yaliyaya ikubwa.” Inuwanuwatu besiele. Mwa koina Mosese nige nuwanuwana tomo siwaloba, “Wagitai, Mosese Itipita ali kin natunane sinena iya natuna.”

²⁷⁻²⁸ Mosese Yaubada ana walo imeliyan yo bwaite kaiwena iwalo Isileli mwalelikwa kekanna siginauli yo sipi kwasinena sisau ali nume gamwaliyao kolili. Kabo tounuyamate kana anelose Itipita natuliyao tobagubaguna meuloili iunuili na Isileli natuliyao nigele. Ana

meli koina Mosese nige imamatausi kin ana munamunai kaiwena kabo Isileli ibagunayagili Itipita silogabaeni. Kita nige sowana Yaubada tagitai. Mosese iginauli besiele kaiwena Yaubada makamakayauna iyaele ana nuwatu mena yo manna mena mwa ikalakisiye na ilaulau.

²⁹ Isileli toyawatagili bodane tabe Yaubada simeliyan, yo bwaite kaiwena kalita balabalagiyana silopanaisi bwatano leleyanna koina. Na Itipita, siya Yaubada nige simemeliyan, sitonan siyamuli-kusulili kabo kalita ilau ipatuyoi yo meuloili sigalomwasi siboita.

³⁰ Yosuwā yo tomo Isileli Yaubada simeliyan. Bwaite kaiwena kaliyate sikisi kolili mekaigeda Yeliko sitakikilani. Kaliyate sebenna koina Yeliko silotakikilani me seben kabo Yaubada Yeliko kana gana ikogwaligwali yo isalulu.

³¹ Leyabi, iya sine ganaganawalina imiyamiya Yeliko. Iya tabe Yaubada imeliyan. Saugana Yosuwā toyagalolo iyawasali Yeliko siyagaloloi Leyabi toyagalolone iyoganli yo ikawaeliyamwagili. Kabo saugana Isileli Yeliko sisibayanae Leyabi me ana susuwo nige siboboita. Na siya Yeliko tomiya Yaubada sisikotanan meuloili siboita.

Tomeli tupwaliyao Yaubada ileboili kali polowe kolili

³² Kaba gite besiele sibaibaiwa. Nige solasola koliyau yakato yaedeede Gidion, Balaki, Samison, Diyapeta, Deibida, Samuela yo tabe palopitao siya beyabeyana Yaubada ana walo siwalomasalan.

³³ Siya Yaubada simeliyan kabo ikabiyakaiweli. Tupwali silau na sikaleya kin kolili yo ali kaba laina sikalaili. Tupwali me ali laina dudulaina silau yo tomo ali pwanoli siyadudulaili. Tupwali Yaubada ana sagu silobai kaiwena iwaloyameli kolili yakato isaguili. Yo tomeli tupwaliyao Yaubada isaguili yo laiyoni nige sowasowali sikanli.

³⁴ Tupwali sigabaegili mayau wedowedolina kalapulupululuna koina na mayaune nige isisibayanaeli. Yo tomeli tupwaliyao tomo nuwanuwali siunuili kelepa mena na nige sowasowali kaiwena Yaubada isaguili siyabubu. Tupwali nige ali kaiwe, na Yaubada ikabiyakaiweli kabo ali bodao sibagunayagili kaleya koina yo kali tokalomagigiliwo sikaiwe-gabaegili yo sitawoili.

³⁵ Yo sinesineo tupwaliyao natuliyao siboita na Yaubada ikele-yatoloyoili. Na iyamo tupwaliyao tabe, siya kali tokalomagigili siyakamkamnali, siboita kaiwena nige nuwanuwali ali Yaubada sisanali, ali nuwatu yakato tem sitolo kaiwe Yaubada kani ikele-yatoloyoili na miya miyamiya yaina silobai.

³⁶⁻³⁸ Yo tabe tupwali kamkamna lalakina silobai, kaba gite bwaite besiele. Tomeli tupwaliyao kawa-naenae silobai, yo nuwana sisapili maina kolokololona koina, nuwana sipanli seni mena yo sipeili deli mena, nuwana siunuili veku mena o kelepa mena sikoili, nuwana yoli sisowa-utusili sowa koina yo siboita. Tupwali sibubutuma kaiwena toloinao siyakamkamnali, nige kali kaleko na sipi o

nuwana gouti kwapina silikwalikwali. Sauga tupwana loina kolokololona siyabubu-gabaen yo simiya ule bwagabwaga mena o nuwana koya yo duluwa yo gula kolili sikobwau kaiwena nige ali kaba miya. Siya todudulai yo yanuwa yaulina kana tomiya sinamwanamwa-gabaegili.

³⁹ Tomeli bwaite yawalowalo kaiweli, siya tomeli yawasosi. Bwaite kaiwena Yaubada esali ikeleisinagili. Na iyamo ginauli namwanamwana Yaubada iwaloyameli besiele Mesaiya, nige sigigitai.

⁴⁰ Kaiwena sauga bagubagunana koina Yaubada iloina yakato kani paisowa uloina iginauli na mesabana paisowane igiginuline koina tomeline mekalakavao ileboila na miya miyamiya yaina talobai.

12

Yeisu kamwasa iyakenayagila na takalakisiye ala meli takabikalatan

¹ Walo yawasosi, tem Buki Tabu beyabeyana tayasili takatai tomeli namwanamwali sibaibaiwa beyabeyana siboitako yo simiyamiya bulibuli mena. Sowasowana tanuwanuwatui yakato tomeline siya simiya-takikilagila sigitagitaila yo sikabikabi-yakaiwela na ala meli takabi-kalatan. Na gubesi kita, kani kaba gitene tagitaili na taginauli besiele? Kabona besiele tasagesagena sarena kawalakwa mamalawena koina. Kabo tem ginauli yabo ala sarena isibayanae tagabaen. Tabe tem kaba wo ya yabo itabe-kalatagila yakato ala miyamiya dudulaina isibayanae tagabaen. Sowasowana tasagena

dudulaimo Yaubada kamwasane ipepeine manla mena koina, na tasagesagena me ala kalakisiye kanasiga talau ana kaba mwawasi koina.

² Na tabu tatagetagelakeile. Na manlamo ilaulau Yeisu koina na tasagesagena kaiwena iya ibagunako me ana meli yo meli mumugana iyakenayagilako. Wagitai. Bwagana iya siyamwalimwaline, na iyamo me ana kalakisiye polowe ikalai kabo iboita kelose mena. Na bwaine mwalimwalinene nige inunuwatui yakato ginauli lalakina. Inuwatui mwalimwalinene ginauli bwagabwaga yo itolo kaiwe, kaiwena ikatai kani muli mena iyaliyaya. Yo kabona iya bulibuli mena yo imiyasio Yaubada Tomiyasaesosi ulaulana mena.

³ Iya, sauga meuloina tomo naenaeli sikalomagigilan yo sisikotanan yo ana walo sikawa-naenaeyani, na iyamo itolo kaiwe. Kabo kwanuwanuwatui yo kwamuliya. Nige inanamwanamwa tem kwanuwa-tomatoma na ami nuwatu sibelu. Tem besiele kani ami meli kwalogabaen.

⁴ Walo yawasosi polowe kwalobalobai kaiwena tomo siyakamkamnamiu. Na iyamo nige yabo kolimiu iboboita.

⁵ Gubesi, Yaubada ana kabiyakaiwe ana tomoyao kolili kwanuwatu-kalatan? Kaiwena ikawa-natu-wagimiu bwaite besiele iba, “Natuguwao, tem Yaubada ginauli yabo iginauli kolimiu na tem iyadudulaimiu, kwabomayoi wakilalamiu yakato kwalopwano mwa kwanuwanuwatu dudulai kaiwena. Yo tem iyokoi-yagimiu tabu kwanunuwa-tomatoma,

⁶ kaiwena Yaubada siya imuloloili iyadudulaili

sauga meuloina. Yo siya meuloili ikawa-natu-wagili isapili yo iyadudulaili.”

Yaubada italam tem ana tomoyao polowe silobai na mesabana iyadudulaili yo iyakenayagili

⁷⁻⁸ Kabo tem polowe yabo kwalobai kway-aliyaya, kwatolo kaiwe yo wakalakisiye. Kaiwena polowene Yaubada iginauli na mesabana iyadudulaimiu koina. Kamkamnane iyakenayagimiu kaiwena komiu natunao. Melumelu meuloili, tamaliyao siyadudulaili. Na Yaubada mumugana besiele. Nuwanuwana natunao meuloili polowe silobai na mesabana iyadudulaili yo iyakenayagili. Tem nige iyayadudulaiwo kowa nige natuna yo kowa besiele tamabudabuda.

⁹ Yo ginauli yaboyoi. Ilonamwayagila tem tanuwanuwatu tamalao mumugali kaiwela. Ala sauga melumelu koina tamalao sisapila na mesabana mumugala siyadudulai. Nige sowana tamunamunai kolili kaiwena tayakasisi-yagili. Na Tamala bulibuli mena tamalao yanuwa yaulina mena inamwanamwa-gabaegili. Koinaele, tem iyadudulaila, tanuwalobi na tatalamwagila koina. Kabo tamiya-namwanamwa ilau nige kanasiga.

¹⁰ Tamalao siya simiyamiya yanuwa yaulina mena siyadudulaila sauga kubwakubwana kaiwena yo siginauli besiele siboma ali nuwatu mena. Na Tamala bulibuli mena mumugana bwaite besiele. Sauga meuloina iyadudulaila na mesabana isaguila kaiwena nuwanuwana tae-mala tomo yakayakasisina besiele iya Yaubada yakayakasisina.

¹¹ Bwaite sauga kamkamnane kana lotonan ipolowe, na naga kamkamnane uwena kani iyawatagili. Tem sauga mamalawena kaiwena kamkamna kana lotonan tamanasam naga kani mumugana dudulaina imiyamiya katela mena yo nuwa-daumwali talobai.

¹² Yakatai tupwamiyao besiele tosagena sisagesagena kawalakwa kamwasa mamalawena koina yo kamnamiu sinae, nimamiu yo kaekaemiu si-sawosawowoli. Na yawalo kolimiu, wakalakisiye,

¹³ manimiyao sidudulai silau kamwasane koina na kwasagena. Mesabana siya ali meli nige ikakaiwe kani simuliya kolimiu yo ami katepatu mena kani ikabiyakaiweli. Wagite-kalatagimiu kisi ami lokeikeile koina kwabeku yo kami toegel-ugeluwo kwayabekuli na silosuwala.

Tagite-kalatagila kisi Yaubada tasikotanan na Isowa mumugana tamuliya

¹⁴ Sauga meuloina kwatonan na tomo meuloili kwalabinili na tem kwamiya-daumwali. Yo kwatonan tem mumugamiu sidudulai yo me ami yakasisi kwamiya, kaiwena tem tomo yabo nige ana yakasisi nige sowana Yaubada igitai.

¹⁵⁻¹⁶ Kabo wagite-kalatagimiu kisi yabo kolimiu Yaubada ana mulolo lalakina ilosapuli. Tem yabo kolimiu ibeku yo nuwatu naenaena katena ikalapowon kani tomo meuloili ali meli isibayanae yo silosuwala Yaubada manna mena, besiele samasamali kan kinna sipanyamateli tano mena. Kisi yabo kolimiu yauyaule mumugana ipaisowai. Kaba gite Isowa kaiwena nige me ana yakasisi. Iya tobagubaguna yakato

iyamala tamana Aisake miyalaena na iyamo ana yamiyalae tamana kaiwena mwayamwayau iyauyan, nige kaiwena inunuwatu. Iguliyam nuwanuwanamo tem kan kikiuna ikan. Mwa yamiyalae kana nuwatu meuloina igabaen.

¹⁷ Wakatai yakato naga ilau tamana Aisake koina na tem kana walo-mulolo ikalai, ikawanoiyan koina na iyamo isikote. Bwagana Isowa me ana valam nige sowasowana tamana ana nuwatu ibui. Nige me ana yakasisi yakato tamana iyamiyalae, igabaen ginauli kikiuna kaiwena. Tabu komiu besiele.

Mosese ana loina ikololo na Yaubada ana kamwasa waluwaluna inamwanamwasosi

¹⁸⁻²⁰ Bwaite sauga komiu ami meli kali lotonan nige besiele Isileli toyawatagili kali lotonan baguna saugana silaoma koya Sainai koina. Kaiwena nige kwalalaoma koya Sainai salina mena na tem wagitai manimiu mena na ginauline wakabitonagili. Saugana Isileli toyawatagili silaoma koya Sainai kali lotonan bwaite besiele. Yawasosi sigitai mayau wedowedolina kalapulupululuna koyane koina, yo tabe yaloyaloi dubadubana koyane ikausi kana koleya besiele iboniyai, yo ipigabu yo yaumai ilotalu. Yo tutu daguguna lalakina besiele bwagigi sibenalan. Kabo muli mena kaina yabo iwaloba, “Tem tomo o nuwana yakayakan koyane bwaite ikabitanan kani siunuyamate veku mena.” Saugana kainane sibenalan mankaluwa isaeili simatausi lalakina kabo me ali kaiwe sikawanoi Mosese koina siba, “Mosese, kuwalo Yaubada tabu iedeededeyoi kolila, ana loina ipolowesosi.”

²¹ Yo tawae sigitai iyawatagili kolili, Mosese tabe besiele imatausi lalakina kabo iba, “Yagu matausi kaiwena yogu itabubu lalakina.”

²² Na komiu, kwalaulau kamwasa uloina koina. Kaiwena koya Saiyoni, bwaimwa Yelusalema bulibuli mena, kwalaoma salina mena bwaite Yaubada meyawasina ana kaba miya. Kwalaomako yanuwane koina anelose baibaiwali simiyagogo na Yaubada sitobatobalan.

²³ Yo kwalaomako Yaubada natunao ali miyagogo koina, kwalusaeko Yaubada natunao tobagubagunao ali bodao kolili. Siya simiyagogoko bulibuli mena esali sileleyako Yaubada ana buki mena. Kwalaomako iya koina, nige me ami matausi, naga tomo meuloili iyatalayagili yo iyamaisali mumugali kaiwena. Iya ala Yaubada. Kabo sauga bwaite kwalaoma mekamikavao siya todudulai siboitako yo simiyamiya bulibuli mena, bodane Yeisu ikabi-yakapwaliko Yaubada manna mena.

²⁴ Yo tabe kwalaomako Yeisu koina. Iya ala tosabilau itotolo Yaubada salina mena kaiwela. Yo kwalaoma kamwasane koina mekalakava Yaubada taelobelobe na tayaboda kaigeda, kamwasane bwaimwana Yeisu kwasinena ipaisowai. Koinaele Yeisu kwasinena Eibeli kwasinena inamwanamwa-gabaen. Kaiwena Eibeli kwasinena iyogayoga yamaisa (gumyai) kaiwena, na Yeisu kwasinena iedeedede kolila Yaubada ana mulolo lalakina yo ana katekamkamna kaiweli.

²⁵ Kwabenali. Yeisu iboma iedeedede kolimiu, tabu kwasisikotanan. Yagu walone yainane kana nuwa-mayale bwaite besiele. Mosese iya

tomo yanuwa yaulina baguna Yaubada ana walo iwalowen boda Isileli kolili, na iyamo bodane walone sisikotanan. Mwa Yaubada imunamunai kolili yo nige inunuwatu-pwaikili, nige ali kaba kobwau silolobai, siboita ule mena. Na kabona Yeisu iya bulibuli mena iedeede kolila. Tem tamiya-dagedagelayan, gubesi, ala kaba kobwau imiyamiya? Nigele, nige sowana tayabubugabaen. Tem tatonan yakato Yeisu tayabubugabaen kala maisa ipolowesosi kabo siya toyawatagili kali maisa.

²⁶ Baguna Yaubada kainana ilaoma yo koya Sainai bwatanona inukui. Na kabona iwaloyameli bwaite besiele iba, “Naga bwatano kani yanukuiyoi mekaigeda. Na nige yanuwa yaulinamo, bulibuli tabe.”

²⁷ Buki Tabu beyabeyana ana walo bwaite iyakenayagila yakato tawae iyamayaleli tem nige sikakaiwe, kani inukuili kabo sitatagwaligwali simwawasi. Yo ginauli tawae ikaiwe kani imiyamiya ana kaba miya koina.

²⁸⁻²⁹ Koinaele Yaubada ana kaba loina imiyamiya, nige sowana itatagwaligwali. Yo kita, tamiyamiya ana kaba loina koina yo esala sileleyako Yaubada ana buki koina yakato talalau ana yanuwa mena, tayaliyaya yo Yaubada esana tatobalan. Mosese yo ana bodao sigitai Yaubada ana yatala besiele mayau wedowedolina kalapulupululuna, kaiwena iya ala Yaubada yakayakasisina. Sowasowana ginauli meuloina igabu-wolili, kabo tamatausan yo tayakasisiyan, kisi Isileli toyawatagili kali maisa talobai. Tapaipaisowa koina besiele ana nuwatu.

13

Gubesi ala paisowa Yaubada koina?

¹ Yyanuwapeimiu na kwanuwatu-kalatan kita taemala Yeisu Keliso kanakavao, koinaele taemulomulolo-wagila me ala kalakisiye.

² Baguna tomo tupwali taumanao siyoganili sigitekalatagili yo sisaguili, tomone sibatoko yakato taumanaone siya tomo bwagabwaga. Na nigele, siya anelose.* Mwa tem taumanao silaoma kolimiu kwayoganili wagite-kalatagili.

³ Yo Yaubada ana tomoyao siya simiyamiya nume pan mena, kwanuwatu-kalatagili na kwalau kwasaguili yo ali kamkamna kwalotonan tem komiu besiele kwamiyamiya ali dedei koina. Tabe siya analiyao siyakamkamnali kwasaguili besiele komiu yomiu mena ali kamkamna kwalotonan.

⁴ Kasole mumugana ginauli namwanamwana, kabo nuwanuwagu meuloimiu kwayakasisiyan. Tabu ganawali, kaiwena Yaubada toganawali meuloili kani iyatalayagili.

⁵ Tabu mane kana nuwanuwatu ami miyamiya isisibayanae. Yaubada ana walo kolila bwaite besiele, “Nige sowana yalogabaegimiu yo dage-lagu yaeyawa kolimiu.” Mwa tem kikiuna kolimiu kaiwena kwayaliyaya.

⁶ Kabo tabu tamamatausi, yo tabu tanunuwalabulabui. Tem sowasowana me ala katepatu tawaloba, “Guyau iya kagu tosagu. Nige sowana ginauli yabo yamatausan. Toweya tomo ali kaiwe besiele na siunuiyau?”

* **13:2:** Nuwana tomna bwaite iwalowalo Abelamo me wainena kaiweli.

7 Ami tobagunao siya tauna kona siyakayakataimiu Yaubada ana walo kaiwena kwanuwatu-kalatagili. Tem ali meli yo mumugali ipanaisi kolimiu inamwanamwa. Ali meli uwena kwanuwatui kabo nuwatune kani ikabi-yakaiwemiu na tem mumugali kwamuliya.

8 Sowasowana me ami katepatu Yeisu Keliso kwameliyan besiele siya siginauli kaiwena iya nige sowasowana ibui, imiyamiya kaigedana laina, kabona yo nige ana kaba mwawasi.

9 Kabo wagite-kalatagimiu kisi yakayakatai uloi uloi yo edeedede bwagabwaga sitabeimiu na yakato Yeisu ana kamwasa kwalogabaen. Kaiwena siya Yudiya me ali kaiwe sigamwapakiki ali kekan mumugana kaiwena. Bwaite kekan mumuganane nige isasaguili. Na kita, ilonamwayagila tem sauga meuloina Yaubada ana mulolo lalakina yo ana katekamkamna ala kaba nuwanuwatu yo ala kaba kabiyakaiwe.

10 Yudiya topwaoli ali paisowa bwaite besiele. Nume Tabu koina pwaoli yabo sigabu mayau kaba peina koina. Ala pwaoli mayau kaba peina, bwaimwa kelose, kaiwela imiyamiya yo Yeisu Keliso iya ala pwaoli. Bwaine koina Yaubada ala pwanoli meuloili ideuli-gabaegili. Na Yudiya nige sowasowana sagu silobai ala pwaoline koina kaiwena siya nuwanuwali kamwasa beyabeyana koina simulimuliya. Yeisu iboita kelose mena na tem tomo ali pwanoli ikelegabaegili.

11 Kaiwena bolime kaigeda kaigeda koina, kaliyate yabo imiyamiya pwanoli kana kelegabae paisowana siginauli. Topwaoli lalakina yakayakan kwasinena ikalai ilawan ilusae dedei

yakayakasisi-molosina koina. Na yakayakan yoli boiboitali silawagili yanuwa gana mulina mena sigabuli simiyawa na mesabana Yaubada tomo Isileli ali pwanoli ikele-gabaegili.

¹² Bwaite kaiwena tabe Yeisu silawan Yelusalema gana mulina mena. Walo yawasosi Goligota koina ikamkamna yo iboita kelose mena na mesabana kwasinena koina tomo ali pwanoli ideuli-gabaegili na tem Yaubada ana tomoyao ikabiyakapwali.

¹³⁻¹⁴ Koinaele ilonamwayagila Yeisu tamuliya yo Yudiya bodane, siya kamwasa beyabeyana simulimuliya, talogabaegili yo tamiya-suwala. Tem bodane siyamwalimwalinela, besiele siginauli Yeisu koina, inamwanamwa, nige tawae yabo. Kaiwena tem sinali yo kawa-naenae talobai bwaite yanuwa yaulina kana miyamiya. Nige ala yanuwa yawasosi ipapagan yanuwa yaulina mena. Na kita Yaubada ana yanuwa miyamiya yaina tasanasanai yo taloyaloyai naga iyawatagilima.

¹⁵⁻¹⁶ Yudiya topwaoli ali pwaoli sipaipaisowaili. Na kita, gubesi, tawae taginauli? Gubesi na Yaubada tatobalan? Kita takatai yakato Yeisu iyamala ala kamwasa Yaubada koina. Kabo ala pwaoli paisowana bwaite besiele. Yagu kabiyakaiwe kolimiu bwaite. Sauga meuloina Yeisu tameliyan yo esanane tawalowalo-masalan tomo kolili. Na tabu kwanunuwa-gabaen bwaite, mumugana namwanamwana waginauli yo ami gogo kwayauyagili kamikavao kolili. Bwaite pwaoline besiele Yaubada ana kaba yaliyaya.

¹⁷ Ami tobagunao ali walo kwabenalan

yo kwayakasisi-yagili. Kaiwena sigitegitekalatagimiu yo naga kani sitolo Yaubada manna mena na siwalo-masala gubesi ali gitekalatagimiu. Kabo kwaobigaili na tem siyaliyaya ali paisowa kaiwena. Tabu wagagamwapanapanawa kisi me ali nuwapolowe yo nige sagu kwalolobai kolili.

¹⁸ Na kai kamiyamiya bwaite koina kama lotonan yakato nige nae yabo kagiginauli. Na tabu ami kawanoi kaiwemai kwalolopei. Nuwanuwamai lalakina tem mumugamai idudulai Yaubada manna mena yo tabe tomo manli mena.

¹⁹ Yo ginauli yaboyoi. Nuwanuwagu tem wakawanoi Yaubada koina na isaguiyau na tem mwayamwayau yapileyoiwa yagitaimiuyoi.

Walo-tobali yo kawanoi

²⁰ Ala Guyau Yeisu Keliso iboita yo Yaubada ikeleyatoloyoi boita mena na tem iyamala sipi kali togitekalatan yawasosi. Iya kwasinena koina kamwasa waluwaluna iyawatagili na Yaubada yo ana tomoyao siyaboda kaigeda. Kamwasane kani imiyayai nige kanasiga. Yakawanoi Yaubada koina ana nuwa-daumwali iyeyawa kolimiu yo ikatububunagimiu ana nuwatu kwamuliya.

²¹ Nuwanuwagu iwalo-muloloimiu yo ginauli namwanamwali iyeliwa kolimiu na tem mumugamiu idudulai besiele ana nuwatu kaiwemiu. Yo Yeisu Keliso ala Tolebolebo kani isaguimiu na kwamiya-namwanamwa, bwaite Yaubada ana kaba yaliyaya. Koinaele, Yaubada Tomiyasaesosi esana tatobalan yo takeleisinan, nige ana kaba mwawasi. O besiele.

Walo mwawamwawasina

²² Kaukavao, ami leta bwaite yalele kubwakubwana mwa yagu kabi-yakaiwe kwabenalagili.

²³ Nuwanuwagu wakatai yakato kalakava Timoti silivasiyako nume pan ilogabaen. Tem iyawatagilima bwaite koina kani yomai labui kalaowa kayagaloloimiu.

²⁴ Ama mulolo kwaolena ami tobagunao kolili yo tabe Yaubada ana tomoyao meuloili ami dedei mena. Siya silaomaya Itali ali mulolo tabe siyawasa kolimiu.

²⁵ Yaubada ana mulolo lalakina yo ana katekamkamna kolimiu.

Buki Tabu Waluwaluna
The New Testament in the Tubetube language, also
known as the Bwanabwana language, of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tokples Tubetube long Niugini

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tubetube (Bwanabwana) (Bwanabwana)

Dialect: Tubetube

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0931f701-f3ab-55d7-a908-17edd28ccc5a